

Kappel, den 7. september 2010

Klage over Lokalplan 360-21 Forsøgsvindmøller ved Kappel.

Lolland Byråd vedtog den 24. juni 2010 "Lokalplan 360-21 Forsøgsvindmøller ved Kappel" med tilhørende miljørapport og rettelsesark.

Lokalplanen udlægger område nr. 360-T3 til vindmøllepark og jordbrugsområde, og giver mulighed for at opsætte 7 forskellige forsøgsmøller, heraf 4 møller på 150 - 160 m. totalhøjde, 2 møller på 150 - 175 m. totalhøjde og en mølle op til 200 m. totalhøjde. Samlet har møllerne en kapacitet på 40 MW. Projektet omfatter desuden to 200 meter høje gittermaster med højintensivt blinkende lys af hensyn til flytrafikken.

Selve vindmølleområdet er på 80 ha (ca. 1 km²), og det samlede rammeområde er på 198 ha (ca. 2 km²)

Vi, Riddertofte Beboerforening og andre beboere og/eller ejere af ejendom i nærområdet til Kappel, påklager hermed ovenstående lokalplan med tilhørende miljørapport og rettelsesark til Naturklagenævnet.

Klagernes navne og adresser fremgår af vedlagte **bilag 1**.

Der nedlægges påstand om, at lokalplan 360-21 med tilhørende miljørapport ophæves som ugyldig.

Naturklagenævnet anmodes om at tillægge nærværende klage opsættende virkning for udnyttelse af lokalplan 360-21.

Resumé af projektet

Ved Kappel på Sydvestlollands kyst er der i dag opstillet en vindmøllepark med 24 stk. 49,4 meter høje vindmøller. Disse møller står i én række, der følger digets krumning langs Østersøen.

Storstrøms Amt fremlagde i 2006 et regionplanforslag med tilhørende VVM-redegørelse for E2's (senere DONG Energy) vindmølleprojekt, der omfattede opstilling af 7-9 stk. indbyrdes forskellige op til 200 meter høje demonstrationsvindmøller, samt 2 stk. master til lysafmærkning for flytrafikken med en tilsvarende max højde på 200 meter over terræn. Møllerne skulle opstilles bag diget langs kystlinjen. De nye møller skulle opstilles over en årrække i flere afsnit. Den nuværende vindmøllepark skulle nedtages inden påbegyndelsen af det nye forsøgsprojekt.

Den 29/11 2006, en time før Amtsrådet skulle behandle sagen, foretog den daværende Miljøminister Connie Hedegaard "call-in" af forslag til Storstrøms Amts tillæg nr. 8 til Regionplan

2005 – 2017 – Mulighed for placering af op til 9 store forsøgsvindmøller ved Kappel, Rudbjerg Kommune.

Det fremgår af ministeriets skrivelse, at det er ministeriets opfattelse, at de indstillede begrænsninger kan vanskeliggøre den forudsatte udnyttelse af området til demonstrationsvindmøller.

I februar 2007 pegede en tværministeriel arbejdsgruppe på otte mulige områder til opstilling af forsøgsvindmøller^[15]. Området ved Kappel er et af disse områder.

Det fremgår imidlertid af rapporten (side 9) fra den tværministerielle arbejdsgruppe, at arbejdsgruppen *"I lyset af den korte periode den tværministerielle arbejdsgruppe har haft til arbejdet, er udvælgelsen af egnede placeringer foregået med udgangspunkt i allerede foreliggende materiale."*

Arbejdsgruppen har således ikke forholdt sig til, om Kappel og de øvrige udpegede områder er egnede til forsøgsmøller og ej heller antallet af møller.

Fra den 30/11 2006 til og med den 9/9 2008 har projektet ligget til behandling i Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsen.

Den 9/9 2008 meddelte den daværende Miljøminister Troels Lund Poulsen, at planlægningen skulle videreføres decentralt, i dette tilfælde af By- og Landskabsstyrelsens Miljøcenter i Roskilde. Der ville dermed blive fornyet mulighed for tilkendegivelser fra kommunen, lokalsamfundet, naboer m.fl., før miljøcentret endeligt ville kunne vedtage et kommuneplantillæg mv. for et antal møller.

Den 4/8 2009 sendte Miljøcenter Roskilde forslag til kommuneplantillæg 360-18 i høring, og **samme dag** sendte Lolland Kommune forslag til lokalplan 360-21 i høring.

De 2 myndigheders høringer blev afviklet sideløbende, på trods af, at lokalplanens vedtagelse er betinget af, at kommuneplantillægget vedtages.

Materiale fra Miljøcentret kunne downloades fra deres hjemmeside eller bestilles ved henvendelse til Miljøcentret. Kvaliteten af det tilsendte er meget ringe. Det er sort/hvid udskrifter i en stor stak uden skilleblade e. lign.

Til nogle få omkringboende havde Lolland Kommune fremsendt "Forslag til Lokalplan 360-21" uden bilag i øvrigt. Bilag m.m. kunne rekvireres.

KLAGEN

1	INHABILITET & UVEDKOMMENDE HENSYN	5
1.1	UVEDKOMMENDE HENSYN	5
1.1.1	DONG Energy's Hensigtserklæring	5
1.1.2	IWAL - International Wind Academy Lolland A/S	7
1.1.3	Vindmøllerne ved Kappel - forudsætning for IWAL	12
1.1.4	ENERGI E2's tilskud til IWAL	13
1.2	TOM LARSEN	14
1.2.1	Tom Larsens rolle i Rudbjerg Kommune	15
1.2.2	Tom Larsens rolle i IWAL	16
1.2.3	Tom Larsens rolle i Sammenlægningsudvalgets Støtteerklæring	17
1.2.4	Tom Larsens rolle i Lolland Kommune	18
1.2.5	Tom Larsens rolle i Rudbjerg Vindmøllelaug II	19
1.3	STIG VESTERGAARD	20
1.3.1	Stig Vestergaards rolle i IWAL	20
1.3.2	Stig Vestergaards rolle i Lolland Kommune	21
1.4	IWALs BESTYRELSESMEDLEMMER	23
1.5	ANDRE HABILITETSPROBLEMER	23
2	MYNDIGHEDSINHABILITET	24
2.1	Kappel Kirkes veto	24
2.2	Dispensationer Miljøcentre imellem	25
3	FORVALTNINGSRETTLIGE REGLER TILSIDESAT	25
3.1	Indsigelserne til projektet ikke behandlet	25
3.2	Miljøministeriets "Call-in"	27
4	VÆSENTLIGE ÆNDRINGER, MANGLER OG RETTELSE I LOKALPLAN 360-21 OG MILJØRAPPORT	28
5	STØJBEBENDEGØRELSEN	28
5.1	Riddertofte, Gottesgabe Strandvej	29
5.2	Vesternæs by	30
5.3	Digestien	31
5.4	Peter Hansens Botaniske Have	32
5.5	Gottesgabe Strandvej 2 og 6	33
6	FORSIGTIGHEDSPRINCIPPET	33
6.1	Sikkerhedsmargen for støj	33
6.2	Lavfrekvent støj	35
6.3	Menneskers sundhed	37
6.4	Sikkerhedsrisiko – møllernes indbyrdes afstand	37
7	PLANLOV, NATURBESKYTTELSESLOV M.M.	38
7.1	Serie 0-møller – krav til prøvepladser	40
7.2	Serie 0-møller – krav til vindforhold	41
7.3	Serie 0-møller - forsøgene	42
8	KONFLIKTER MED VINDMØLLECIRKULÆRET	42
8.1	§ 1 – Hensyn - Alternativer	42
8.2	§ 2 stk. 1 – Opstillingsmønster	47
8.2	§ 2 stk. 2 – Møllernes højde - Produktionsvindmøller	48
8.3	§ 2 stk. 3 – Afstand til nabobeboelse	50
8.3.1	Nabobeboelser indenfor rammeområdet	50
8.3.2	Nabobeboelser udenfor rammeområdet	51
8.4	§ 3 stk. 1 – Rammeområdets størrelse	51
8.5	§ 3 stk. 3 – Afstand mellem vindmøllerne	52
9	HABITATOMRÅDE OG BILAG IV-ARTER	53
9.1	PADDER OG TUDSER	53

9.2	HABITATOMRÅDE FOR MARSVIN	55
9.3	KOMMULEREDE KONSEKVENSER.....	58
10	EKSPPROPRIATION	58
11	MILJØRAPPORT TIL LOKALPLAN 360-21.....	59
	REFERENCER:	61
	BILAG.....	63

1 INHABILITET & UVEDKOMMENDE HENSYN

Det gøres gældende at Lokalplan 360-21 med tilhørende miljørapport er ugyldig.

1. Vedtagelsen af Lokalplan 360-21 har været påvirket af **UVEDKOMMENDE HENSYN**.
2. Et eller flere af byrådsmedlemmerne har **medvirket** ved afgørelser, som medlemmet har en særlig personlig interesse i.
3. Et eller flere af byrådsmedlemmerne har **medvirket** ved afgørelser, som medlemmet har en særlig økonomisk interesse i.
4. Et eller flere af byrådsmedlemmerne har **påvirket** afgørelser, som medlemmet har en særlig personlig interesse i.
5. Et eller flere af byrådsmedlemmerne har **påvirket** afgørelser, som medlemmet har en særlig økonomisk interesse i.
6. Der foreligger omstændigheder, som vækker tvivl om et eller flere af byrådsmedlemmernes upartiskhed.

1.1 UVEDKOMMENDE HENSYN

Det er vor påstand

- at vedtagelsen af Lokalplan 360-21 har været påvirket af UVEDKOMMENDE HENSYN.
- at vedtagelsen af vindmøllerne ved Kappel er en forudsætning for etableringen af IWAL. Bl.a. denne voldsomme interessesammenblanding medfører, at byrådet i såvel Lolland Kommune som den tidligere Rudbjerg Kommune er generelt inhabilt.
- at politikerne i såvel Lolland Byråd som Rudbjerg Byråd, har truffet afgørelser om etablering af vindmøller ved Kappel, ekspropriation m.m. som er påvirket af uvedkommende hensyn.
- at disse "uvedkommende hensyn" også er årsagen til, at der ikke reelt er undersøgt alternativer til Kappel. Viljen har ikke været til stede.

Der redegøres nærmere herfor:

1.1.1 DONG ENERGY'S HENSIGTSEKTLÆRING

Det fremgår af mail fra Dong Energy v/Hans Lyne Borg til Peter Baltzer Nielsen, Skov- og Naturstyrelsen, at DONG Energy i samarbejde med Sammenlægningsudvalget har udarbejdet en "Hensigtserklæring til Lolland Kommune i forbindelse med etablering af demonstrationsvindmølleparken ved Kappel".

Hensigtserklæring m.m. vedlagt som **Bilag 2**.

Af hensigtserklæringen af 24/11 2006 fremgår bl.a.:

DONG Energy (DE) har som operatør af demonstrationsmølleparken tilkendegivet, at vi tilstræber at udlægge aktiviteter og bidrage med viden. En tilkendegivelse, der understøtter, at Lolland Kommune og International Wind Academy Lolland A/S kan få udnyttet og befæstet igangværende bestræbelser inden for flere former af vedvarende energi. Samlet vil dette give Lolland Kommune en stærk placering – både nationalt og globalt - som kompetence- og udviklingscenter.

Lolland Kommune arbejder med en samlet plan for Lolland som CTF (Community Test Facility). I den forbindelse vil det være oplagt at udnytte CTF-mulighederne på Lolland til afprøvning, demonstration og videreudvikling på områder, der forudsætter specielle planlægningsmæssige forudsætninger opfyldt, og/eller som kræver tilstedeværelsen af et geografisk og elektrisk veldefineret og afgrænset område.

Udover de muligheder der eksisterer som følge af demonstrationsmølleparken ved Kappel og aktiviteterne i forbindelse med International Wind Academy Lolland er særligt nedenstående emneområder interessante:

- Indpasning af vindkraft i elsystemet, herunder mulighederne for lagring af vindmølleenergi og intelligent elforbrug
- Bølgeenergi
- Biomasseteknologi
- Tiltrækning af nye virksomheder

De muligheder, der kan skabes som følge af demonstrationsmølleparken ved Kappel og DE's forpligtigelser i denne forbindelse, er beskrevet i en særskilt rammeaftale mellem DONG Energy og International Wind Academy Lolland. Nedenfor følger en uddybning af mulighederne i forhold til ovenstående emneområder.

Det fremgår helt utvetydigt, af DONG Energys hensigtserklæring, at hvis byrådet vedtager vindmøllerne ved Kappel, så vil pengene flyde fra DONG Energy, og at mulighederne er beskrevet i en rammeaftale mellem Dong Energy og International Wind Academy Lolland.

På trods af, at vi har anmodet om aktindsigt i såvel DONG Energy, Lolland Kommune og IWAL er vi **ikke** kommet i besiddelse af denne rammeaftale.

Byrådets efterfølgende beslutninger omkring vindmøller ved Kappel er i meget høj grad påvirket af denne hensigtserklæring/rammeaftale eller måske snarere trussel, fra DONG Energy.

Hvis ikke byrådet beslutter sig for vindmøllerne, så ligger det indirekte i hensigtserklæringen, at DONG Energy vil trække sig ud af IWAL, CTF, biomasse, brint (brint-byen Vestenskov), forsøg med bølgeenergi m.m.

Af bl.a. Lolland Kommunes "Opfølgning på strategi for klima- og energiindsatsen i Lolland Kommune primo november 2009"^[32] fremgår det da også, at " at SEAS Nve er aktiv medspiller i projektet "Brintsamfund Lolland", at Dong energy er aktiv medspiller i realiseringen af IWALs planlagte aktiviteter mv."

Sammenlægningsudvalget i Lolland Kommune gav, på baggrund af DONG Energys hensigtserklæring, en støtteerklæring ved lukket møde den 16/11 2006.

En støtteerklæring som Byrådet efterfølgende har været bundet af.

1.1.2 IWAL - INTERNATIONAL WIND ACADEMY LOLLAND A/S

Sideløbende med, at Rudbjerg Kommune med borgmester Tom Larsen i spidsen arbejdede med projektet om store vindmøller ved Kappel, tog Tom Larsen i 2004 initiativ til oprettelsen af Wind Power Academy og Oplevelsescenter.

Firmaet blev stiftet af Rudbjerg Kommune den 12/10 2006 under navnet International Wind Academy Lolland A/S. IWAL er 100% kommunalt ejet.

Selskabets formål iflg. Erhvervs- og Selskabsstyrelsens fuldstændige rapport, genereret 25/10 2006 og igen 4/9 2010:

"Selskabets formål er at drive virksomhed indenfor forskning og teknologifremstilling i et innovations- og teknologicenter med tilknytning til havvindmølle-testpladsen ved Kappel samt drift af et energiens oplevelsescenter (House of Energy A/S) og med service samt aktiviteter i tilknytning hertil som led i fremme af erhvervs og kompetenceudviklingen på Lolland."

Selskabet medvirker bl.a. til at uddanne vindmøllemonterere.

Fakta om IWAL:

CVR.nr.:	29937974
Stiftelsesdato:	12.10.2006
Binavn:	HOUSE OF ENERGY A/S
Selskabets tegnes af:	Den samlede bestyrelse eller af 2 bestyrelsesmedlemmer i forening med direktøren
Hjemmeside:	WWW.IWAL.DK

Lolland Kommune er efter kommunesammenlægningen 1/1 2007 ejer af aktieselskabet.

IWALs ledelse og bestyrelse:

Adm. Direktør:	Tom Krog Larsen Initiativtager til oprettelsen af IWAL Tidl. Borgmester i Rudbjerg Kommune Lolland Byråd	9/10 2008
	Johnny Husen Merianvej 5, 2900 Hellerup	15/11 2007 - 1/6 2008
Direktion:	Tom Krog Larsen Initiativtager til oprettelsen af IWAL Tidl. Borgmester i Rudbjerg Kommune Lolland Byråd	9/10 2008
	Johnny Husen Merianvej 5, 2900 Hellerup	15/11 2007 - 1/6 2008
	Lars Erik Larsen Tidl. Kommunaldirektør i Rudbjerg Kommune Ansæt i Lolland Kommune	10/9 2007 - 15/11 2007
	Gunnar Christian Mikkelsen Lokesvej 8, 4873 Væggerløse	12/10 2006 - 10/9 2007
Bestyrelse:	Formand: 12/10 2006 - 9/10 2008 Tom Krog Larsen Initiativtager til oprettelsen af IWAL Borgmester, Rudbjerg Kommune indtil 31/12 2006 Lolland Byråd	12/10 2006 - 2/2 2009
	Næstformand: 12/3 2007 Erik Stig Vestergaard Borgmester, Lolland Kommune	12/3 2007 - 1)
	Formand: 9/10 2008 Thomas Bo Østergaard Lolland Byråd	12/3 2007 - 1)
	Hans Ole Sørensen Lolland Byråd	28/1 2010 -
	Flemming Johannes Møller Lolland Byråd indtil november 2009	2/2 2009 - 28/1 2010
	Kurt Hansen Rudbjerg Byråd indtil 31/12 2006	12/10 2006 - 12/3 2007
	Lars Erik Larsen Kommunaldirektør, Rudbjerg Kommune indtil 31/12 2006 Ansæt i Lolland Kommune fra 1/1 2007	12/10 2006 - 12/3 2007
	Henrik Windfeld Møller Lolland Byråd fra 1/1 2006 Rudbjerg Byråd indtil 31/12 2006	12/10 2006 - 12/3 2007
1) Stig Vestergaard og Thomas Østergaard blev udpeget til bestyrelsen af Lolland byråd den 22/2 2007.		

I september 2005 til januar 2006 udarbejdede Dræbye Rådgivning og Projektledelse, rapporten **"Rapport fra forstudie vedrørende WIND POWER ACADEMY"** for Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, som har støttet forprojektet til etableringen af IWAL.

Af rapportens forord, skrevet af formanden for styregruppen, Tom Larsen, fremgår bl.a.:

I samarbejde med interessenter inden for vindkraftsektoren blev udarbejdet en vision, hvori indgår en række potentielle muligheder for udvikling på Lolland i relation til vindkraft. Denne vision fik navnet Wind Power Academy (WPA).

Med udgangspunkt i visionen har DRÆBYE Rådgivning og Projektledelse ved Tage Dræbye i perioden september 2005 til januar 2006 gennemført et forstudie om etablering af Wind Power Academy. Allan Munk, Erhvervsråd Lolland-Falster har deltaget i forstudiets projektgruppe. Energistyrelsen har ydet tilskud til gennemførelsen af forstudiet.

Forstudiet har været tilrettelagt i samarbejde med en styregruppe bestående af:

Tom Larsen, Rudbjerg Kommune (formand)
Per Hjelmsted Pedersen, Energi E2
Peter Hauge Madsen, Siemens Wind Power A/S
Hans Vestergaard, Vestas Wind Systems A/S
Peter Hjuler Jensen, Forskningscenter Risø

I marts 2007 udgives yderligere en rapport "**Rapport fra opfølgingsprojektet (EFP-bevilling) International Wind Academy, Lolland**":

Uddrag fra opfølgingsrapporten:

1. Sammenfatning og konklusioner

Opfølgingsprojektets aktiviteter har primært været finansieret af en bevilling fra Energistyrelsen (Energiforskningsprogrammet 2006). Rudbjerg Kommune/Lolland Kommune har medfinansieret, dels direkte (egenindsats), dels via selskabet International Wind Academy Lolland A/S.

3. Model for etablering af International Wind Academy Lolland (IWAL)

3.2 De ydre rammer

Omdrejningspunktet for etableringen af IWAL er DONG Energy's oprettelse af en testplads for store vindmøller ved Kappel. Det planlægningsmæssige grundlag for denne er endnu ikke helt på plads.

3.4 De finansielle rammer

IWAL har opnået tilskud fra Storstrøms Amt (EU's mål2-midler) til gennemførelse af et etableringsprojekt for Videncenter Vindmølle drift, og selskabet råder i dag over tilstrækkelige økonomiske ressourcer til at kunne gennemføre de fornødne analyser og indgå de aftaler, der er nødvendige for selskabets drift og udvikling de kommende 2 år.

I marts måned 2007 råder selskabet – såfremt testpladsen realiseres som forventet – inklusive tilsagn om indskud af yderligere aktiekapital og mål2-midlerne, over 6½ mill. kr., hvilket anses for meget tilfredsstillende⁶.

Bygningerne (House of Energy) planlægges at skulle stå klar til indvielse 1½-2 år efter at der er opnået tilladelse til etablering af DONG Energy's testplads i den planlagte udformning.

⁶: Status skal ses i lyset af den usikkerhed, der indtil nu har været knyttet til beslutningen om etableringen af testpladsen ved Kappel.)

3.5 De bygningsmæssige rammer

Det er tanken at de bygningsmæssige rammer, House of Energy, skal være nybyggede, energirigtige bygninger, placeret i Lolland Kommune.

Der arbejdes for tiden med at etablere et samarbejde med fonde og investorer om planlægning og projektering af rammerne. Det forventes, at Lolland kommune vil være behjælpelig med at fremskaffe det fornødne planlægningsmæssige grundlag for centrets opførelse.

Sigtet er et spektakulært, minimalistisk etagebygget lavenergi (tæt på 0-energi) hus på omkring 5000 m² med høj energiisolerings og energiruder, elopvarmet med strøm fra testpladsens møller. Der skal bruges miljørigtige materialer, affaldet skal behandles miljørigtigt, og der skal skabes en passende indplacering i den omkringliggende natur. Bygningen i sig selv skal være et aktiv, således at det giver en smuk og unik oplevelse, og inde i bygningen skal skabes en involvering af de besøgende. Der skal overalt anvendes Amærkede el-apparater og lavtforbrugende lysarmaturer. Og det skal etableres en intelligent forbrugsstyring af elforsyningen.

Et foreløbigt overslag peger mod en anlægssum på ca. 100 mill. kr.

I rapportens punkt 4 omtales hele projektet som en del af turistindustrien.

4. Analyse af muligheder for samt udvikling af model for etablering og drift af Oplevelsescenter Vedvarende Energi

4.1 Analysen

Til oplevelsesindustrien hører også begrebet "edutainment" (læring og oplevelse).

Disse forhold indgår som elementer i den gennemførte analyse af mulighederne for at etablere et oplevelsescenter for vedvarende energi på Lolland. Analysen vedlægges som bilag. Det konkluderes i analysen, at et oplevelsescenter kan blive et væsentligt bidrag til tilbuddet om turistoplevelser på Lolland.

Af www.lolland.dk^[21] fremgår sammenhængen mellem IWAL og møllerne:

Testplads for DONG Energy

Lokaliseringen af Videncentret i Lolland Kommune er specifikt begrundet i, at oprettelsen af DONG Energy's testplads udgør et potentielt stort aktiv for udvikling af produkter, metoder og ydelser til virksomheder, der arbejder med vindmøllers, specielt havvindmøllers drift. Dette skal bl.a. ses i lyset af, at de møller der opstilles på testpladsen forventes at være de nyeste på markedet, 0-serie møller. Hermed menes typegodkendte møller, der er på vej til serieproduktion. Rudbjerg Kommune har gennem de sidste år gennemført en række analyser for at udvikle og dokumentere det potentielle aktiv for virksomheder, der arbejder med vindmøllers drift.

Udenlandsk og national opbakning

I takt med udbygningen af aktiviteter vil både danske og udenlandske virksomheder indgå i selskabet gennem aktiekøb.

Ved et seminar afholdt i november 2006 i samarbejde med den Danske Ambassade i Berlin blev det dokumenteret, at den tyske vindmølleindustri, underleverandører o.a. har stor interesse i at deltage i aktiviteter i Danmark. En lignende interesse viste sig hos virksomheder i region Sjælland, dokumenteret gennem spørgeundersøgelsen gennemført og omtalt i rapporten "International Wind Academy Lolland" fra marts 2007. Der er stort behov for at samle og udveksle viden om vindmølle drift blandt underleverandørerne.

Der er således et dokumenteret behov for klyngedannelse/netværk for virksomheder, forsknings- og vidensinstitutioner med fokus på vindmølle drift

IWAL har indgået en aftale med DONG Energy om brug af vindmøllerne på den kommende testplads samt om brug af 116 allerede eksisterende og tilgængelige møller i området.

IWAL har fået bevilliget støtte fra Vækstforum Sjælland og Mål2 i forbindelse med realisering af videns- og teknologisentret.

Uddannelsesaktiviteter /vindmøllemonterere:

Det fremgår af flere avisomtaler m.m., at IWAL uddanner vindmøllemonterere. Dette bekræftes også af diverse opslag på Internettet, bl.a. IWALs egen hjemmeside.

Newinsight, oktober 2008^[31]:

Interview med Tom Larsen, IWAL

Opkvalificering af udlændinge til arbejde med vindmøller

CELF og International Wind Academy Lolland har sammen med virksomhederne Jupiter Plast, Flexworkers og Fairwind etableret et forløb, hvor polakker der har en baggrund som elektrikere eller mekanikere opkvalificeres på CELF i et fire ugers forløb til at kunne arbejde med installation og service på vindmøller. Flexworkers (rekrutteringsfirma) rekrutterer polakker til forløbet, og Fairwind ansætter dem fra første dag.

Opfølgning på strategi for klima- og energiindsatsen i Lolland Kommune primo november 2009, status primo november 2009^[32]:

Innovative projekter

Vindmøller:

IWAL har desuden et samarbejde med CELF om uddannelse af vindmøllemonterere, hvor IWAL tilbyder fysiske rammer for den praktiske undervisning.

Uddannelse af "grøn arbejdskraft":

I regi af IWAL er en række aktiviteter igangsat og uddannelsesaktiviteterne kører fortløbende.

IWALs hjemmeside den 25/8 2010 (**Bilag 6**):

Real Life Training

Udviklingen skaber nye krav og behov.

Driften af vindmøller bliver dyrere i takt med at møllerne bliver større, samt at flere og flere møller placeres på havet. Til en væsentlig del af udgiftsposterne knytter sig en menneskelig faktor. Det drejer sig især om installation og service af møllerne, derfor er HR i relation til dette et vigtigt fokusområde. Vi arbejder bl.a. med udvikling af undervisningsmetoder til brug for uddannelse af monterere, for at sikre et højere uddannelsesniveau og for at give svar på de udfordringer, som der er med sidemandsoplæring. IWAL understøtter herigennem branchen, og medvirker til, at uddannelse på området udvikler sig struktureret og professionelt.

Uddannelse der virker

Effektiv uddannelse og træning af monterere til montage og service på vindmøller IWAL har i samarbejde med CELF som teknisk skole, og virksomheder i branchen, udviklet en uddannelse som er målrettet til vindmølle branchen.

Uddannelse adresserer udover de faglige tekniske krav, og specifik viden, også øvrige problemstillinger, og kompetencer der er helt specielle for denne branche.

Uddannelsen er opbygget af flere elementer, og rækker ud over en normal 37 timers arbejdsuge (ligesom jobbet på en site gør). Der er klasseundervisning med teori og træning, bestående af en særlig udvalgt kombination af kurser..

Derudover ligger der en overbygning, som træner de helt specielle kompetencer, der er vigtige på siden.

Uddannelsen afsluttes med virksomhedspraktik, hvor man afprøver sin nye viden på en rigtig site, samt for alvor får afklaret om dette er en karrierevej

Flex Workers hjemmeside <http://67.222.18.91/~flexwork/dk/hello-to-everybody-looking-for-a-constructive-and-impartial-opinion%E2%80%A6.html>:

Hej til alle der er på jagt efter en konstruktivt og upartisk mening...

Hej til alle der er på jagt efter en konstruktivt og upartisk mening om Flex Workers monterer træningsforløb.

Den 21. September 2009 startede jeg mit træningsforløb på IWAL (International Wind Academy Lolland) i Danmark. Det eneste sted hvor de træner folk til at blive højt kvalificerede monterere til opsætning af vindmøller både on- og offshore.

.....

1.1.3 VINDMØLLERNE VED KAPPEL - FORUDSÆTNING FOR IWAL

De store vindmøller ved Kappel / testpladsen og IWAL er to uadskillelige projekter og IWAL forventes at opnå meget store beløb direkte eller indirekte fra DONG Energy, når testpladsen er en realitet.

Tom Larsen har flere gange givet udtryk for, at vindmøllerne ved Kappel og IWAL er to selvstændige projekter. Det fremgår også af Tom Larsens brev af 16/1 2007 til undertegnede, som han afleverede til mig på min arbejdsplads, Lolland Kommune. **Bilag 3.**

Af diverse rapporter fra forstudierne til IWAL, dagsordener, avisartikler, annoncer, breve, undersøgelser m.m. fremgår det dog utvetydigt, at vedtagelsen af de store vindmøller ved Kappel / testpladsen er en altafgørende forudsætning for udviklingen og etableringen af IWAL.

DONG Energy v/Hans Lyhne Borg skriver den 22/11 2006 således Storstrøms Amt v/Ebbe Møller Olesen vedr. tidsbegrænsning af møllerne og de afledte effekter.

Bilag 4:

Efter aftale med Per Hjelmsted Pedersen sendes vores kommentarer vedrørende tidsbegrænsning i forbindelse med Demonstrationsmølleprojektet ved Kappel.

Hvis der følger krav om tidsbegrænsning falder hele ideen og formålet med at afprøve møllerne gennem hele deres levetid, hvor der vil ske en løbende optimering og erfaringsopsamling. Endvidere begrænses de positive afledte effekter for lokalområdet eksempelvis med etableringen af International Wind Academy Lolland, der kan bidrage til at skabe vækst og udvikling. Yderligere kræver realiseringen af demonstrationsmølleprojektet naturligvis betydelige økonomiske og infrastrukturelle omkostninger, og realiseringen forbedres selvfølgelig ikke ved krav om tidsbegrænsning.

IWALs årsrapport 2006/2007

Revisors påtegning:

Forbehold

Selskabets fortsatte drift er betinget af yderligere offentlige projekttilskud eller indskud af kapital samt opnåelse af rettigheder til fremtidige vindmølleplaceringer. Selskabet har ikke opnået endelige tilsagn, der kan opfylde betingelsen.

IWALs årsrapport 2006/2007

Ledelsesberetning:

Fremtiden og den videre udvikling er helt afhængig af yderligere projekttilskud eller af kapitalindskud samt af offentlig godkendelse af vindmølleplaceringer (testplads ved Kappel).

Den fremtidige placering er planlagt, men afhængig af de offentlige godkendelser og endelige tilsagn."

"Ekspropriation af ejendom til forskning i vindmøller"

Rudbjerg Byråd 14/12 2005 (Bilag 5):

Kommunens argumentation for nødvendigheden af en eventuel ekspropriation er følgende:

...

8. at demonstrationsmøllerne er en forudsætning for realisering af de initiativer der pågår med henblik på at opbygge et "Wind Power Academy", hvor der i Rudbjerg kommune skal etableres et videnscenter for vindmølleteknologi
9. at demonstrationsparken dels er et forskningsprojekt og dels et udstillingsvindue for vindmølleindustrien til gavn for eksport og yderligere beskæftigelse og
10. at demonstrationsparken vil være særdeles gavnlige for udviklingen i lokalområdet.

Ekstraposten 3/7 2006, annonce fra Rudbjerg Kommune:

Indkaldelse af bemærkninger og forslag inden Byrådets vedtagelse af et forslag til kommunetillæg for Demonstrationsvindmøller i den sydlige del af Kappel Sogn og placeringen af Wind Power Academy og oplevelsescenter for vedvarende energi ved Savnsø.

"Lollands Vindakademi i Berlin", Folketidende 17/11 2006:

Tom Larsen siger i den forbindelse, at et altafgørende skridt i udviklingen af International Wind Academy Lolland og forudsætningen for skabelsen af den unikke vision er etableringen af testpladsen ved Kappel.

Erhverv Lolland og Falster nr. 2, juni 2007 (side 14):

...der er meget at hente for området i kraft af testpladserne, mener Tom Larsen, bestyrelsesformand i aktieselskabet International Wind Academy Lolland A/S (IWAL).

Det forberedende arbejde er klart, og lige så snart miljøminister Connie Hedegaard har taget en beslutning, og testpladserne tages i brug, vil tingene begynde at gå meget hurtigt, siger han.

"Miljøminister under pres i møllesagen", Folketidende 23/6 2008:

Millionerne venter

Tom Larsen, der repræsenterede Wind Power Academy, fortalte på mødet om møllernes placering og følgevirkninger og betonedede også, at der var brug for en hurtig afgørelse.

- Vækstforum har bidraget med 22 millioner kroner til et fire-årigt projekt, men vi kan ikke komme videre med projektet, hvis vi ikke får en afklaring omkring testmøllerne, sagde Tom Larsen.

- Der er for os ingen tvivl om, at dette testcenter virkelig vil være med til at sætte fokus på Lolland som grønt energi-område. Vi er oppe imod en skarp lille protestgruppe, men modstanden mod møllerne er ikke så stor, som det fremgår i den offentlige debat, sagde Tom Larsen.

"Vindakademi på stor messe", Folketidende 17/9 2008:

Mens beslutningen om kæmpestore demonstrationsmøller ved Kappel trækker ud, har IWAL måttet søge andre arbejdsområder. ...

- Vi samarbejder med mølleejere og kan derfor tilbyde disse afprøvninger, som der er stor interesse for, siger Tom Larsen, der ikke lægger skjul på, at møllerne i Kappel er afgørende for, om akademiet kan etableres i den planlagte form og med et tilknyttet oplevelsescenter.

Der henvises i øvrigt til referat af møde med Tom Larsen den 12/6 2007. Referatet er vedlagt som **Bilag 7**.

1.1.4 ENERGI E2'S TILSKUD TIL IWAL

I starten af 2006 modtog Rudbjerg Kommune kr. 25.000 fra Energi E2 / DONG Energy:

Den 3. januar 2006 sendte borgmesterkontoret v/kommunaldirektør, Lars Erik Larsen et brev til Energi E2, att. Per Hjelmsted Pedersen med følgende ordlyd:

Tilskud til Wind Power Academy

Idet jeg henviser til indgået aftale med Per Hjelmsted, tillader jeg mig at bede om, at det aftalte tilskud på kr. 25.000 til initiativerne omkring Wind Power Academy bliver udbetalt til Rudbjerg kommune.

Beløbet kan indsættes på kt. 0684 - 2861701949 i Sparekassen Lolland.

På daværende tidspunkt forhandlede E2 / DONG med Rudbjerg Kommune om etableringen af en demonstrationsplads for 7-9 vindmøller ved Kappel.

Tom Larsen oplyste i en pressemeddelelse^[25], da denne oplysning var kommet ud til medierne, at de 25.000 kr. var brugt til en video om IWAL, og at der var flere sponsorer til videoen.

Der blev da også udgivet en video med en ukritisk gennemgang af potentialet for vindmølleenergi på Lolland med glad underlægningsmusik og en helt tydelig konklusion – "Ni kæmpevindmøller er den eneste rigtige løsning og vil bidrage til at Danmark bliver vindpionerer".

Denne video blev postomdelt til samtlige husstande i Rudbjerg Kommune i slutningen af 2006. Den var vedlagt bogen "Rudbjerg Kommune - frem til 2006", som også indeholder 3 lovprisningssider og af såvel IWAL som vindmøllerne.

Det fremgår ikke, af hverken video eller bog, at Energi E2 / DONG Energy har været sponsor.

Det er vor påstand, at når DONG udbetaler penge til Rudbjerg Kommunen eller andre, så er det i forventning om at få noget igen.

1.2 TOM LARSEN

Det er vor påstand,

- at Tom Larsen som idémanden og initiativtager til IWAL og med sit engagement i selskabet har haft en særlig personlig og økonomisk interesse i afgørelsen om vindmøller ved Kappel.
Han har bl.a. haft en forventning om ansættelse i IWAL og ansættelsen som administrerende direktør er en realitet.
- at Tom Larsen, i perioden hvor han var formand for IWALs bestyrelse, har medvirket ved afgørelser om vindmøller ved Kappel, hvori IWAL er part / eller i hvis udfald IWAL har en særlig interesse.
- at Tom Larsen var inhabil i afgørelser om vindmøller ved Kappel, som han har medvirket ved i *Rudbjerg Kommune* i perioden 2004-2006, og at han i øvrigt har påvirket beslutningerne i de politiske udvalg.
- at Tom Larsen var inhabil i afgørelser om IWAL, som han har medvirket ved i *Rudbjerg Kommune* i perioden 2004-2006, og at han i øvrigt har påvirket beslutningerne i de politiske udvalg.
- at Tom Larsen var inhabil i afgørelser om vindmøller ved Kappel, som han medvirket ved i *Lolland Kommune* fra den 1/1 2006, og at han i øvrigt har påvirket beslutningerne i de politiske udvalg.
- at Tom Larsen var inhabil i afgørelser IWAL, som han har medvirket ved i *Lolland Kommune* fra den 1/1 2006, og at han i øvrigt har påvirket beslutningerne i de politiske udvalg.
- at Tom Larsen har som ejer af andele og formand for Rudbjerg Vindmøllelaug II haft særlig personlig og økonomisk interesse i afgørelsen om vindmøller ved Kappel.

En opstilling af møder, hvor Tom Larsen har medvirket ved afgørelsen, og/eller har påvirket afgørelsen er vedlagt som **Bilag 8**.

At Tom Larsen i Rudbjerg Kommune som borgmester har påvirket afgørelser, vurderes som en skærpet omstændighed.

At Tom Larsen på lukkede møder i Rudbjerg Byråd, herunder møder i økonomiudvalget, har påvirket og/eller har haft rig mulighed for at påvirke de øvrige byrådsmedlemmer og deres afgørelser, vurderes som en skærpet omstændighed.

At Tom Larsen i Lolland Kommune på byrådets / sammenlægningsudvalgets mange lukkede møder, herunder økonomiudvalgsmøder har påvirket og/eller har haft rig mulighed for at påvirke de øvrige byrådsmedlemmer og deres afgørelser, vurderes som en skærpet omstændighed.

Nedenfor redegøres nærmere for Tom Larsens inhabilitet.

Relevante fakta fra Tom Larsens CV:

- Rudbjerg Kommune:
 - Borgmester og formand for økonomiudvalget 1/1 1998 – 31/12 2006.
- IWAL:
 - Initiativtager og idémand i til International Wind Academy Lolland A/S (IWAL) i 2004 - www.iwal.dk.
 - Bestyrelsesformand fra stiftelsen 12/10 2006 - 9/10 2008.
 - Administrerende direktør og medlem af direktionen fra 9/10 2008.
- Lolland Kommune:
 - Medlem af sammenlægningsudvalget 1/1 – 31/12 2006.
 - Medlem af Byrådet fra 1/1 2007
 - Medlem af Økonomiudvalget 1/1 2006 – 31/12 2009
 - Formand for Børne- og Skoleudvalget fra 1/1 2006.
- Andet:
 - Fortid som salgsagent for Bonus^[22].
 - Har startet mindst 2 vindmøllelaug^[22].
 - Formand for Rudbjerg Vindmøllelaug II.
 - Ejer selv vindmøller^[23].

1.2.1 TOM LARSENS ROLLE I RUDBJERG KOMMUNE.

Tom Larsens har bl.a. i medfør af sin fortid som salgsagent for Bonus etableret nogle gode kontakter til vindmøllebranchen.

Tom Larsen har siden 2004 været voldsomt engageret i planerne om store vindmøller ved Kappel. Mere engageret end man kan forvente af en borgmester.

Iflg. vore oplysninger førte Tom Larsen forhandlingerne med DONG Energy for Rudbjerg Kommune. Det var **"Toms projekt"**, forløb det i kommunen.

Tom Larsen deltog ikke blot ved borgermøder. Han deltog bl.a. også i møder med grundejerforeninger, lodsejere og følgegruppen der blev nedsat i 2006. Han besvarede spørgsmål i detaljer og var meget engageret.

Den/de kommunale medarbejder(e) var mere eller mindre passive ved møderne og gav ikke udtryk for at være inde i detaljerne i projektet. Det var Tom Larsen, der besvarede spørgsmål. Den mail-korrespondance der var mellem DONG Energy og teknisk team om vindmøllerne var med cc til chefgruppen@rudbjerg.dk, som Tom Larsen var medlem af.

Det fremgår med al tydelighed af bl.a. nedenstående uddrag af referater, at Tom Larsen har haft en yderst aktiv rolle ved flere møder, ikke kun politiske møder.

Visionerne om IWAL, som han brænder for, blev også nævnt ved flere møder om vindmøllerne.

Energi E2's møde den 10/2 2006 med lodsejere m.fl. "vedrørende udskiftning af vindmøllerne ved Kappel".

Uddrag af mødereferat:

"I forlængelse af diskussionen vedrørende opstilling af demonstrationsvindmøller ved Kappel orienterede Tom Larsen kort om Wind Power Academy og bl.a. mulighederne for etablering af et teknologicenter for vind. I denne forbindelse blev det understreget, at der er vigtigt at skelne mellem det projekt, der vedrører opstillingen af demonstrationsvindmøller ved Kappel, og det projekt, der koncentrerer sig om etableringen af Wind Power Academy, idet der er tale om to separate projekter."

Møde den 8/6 2006 i "Følgegruppen i forbindelse med vindmølleprojekt ved Kappel".

Uddrag af mødereferatet:

.. "fortalte Tom Larsen om fordelene for lokalområdet og de muligheder en kommende vindmøllepark ved Kappel kunne bibringe. Herunder blev visionen for Forskerpark Lolland berørt og perspektiverne ved etablering af teknologicenter og et Wind Power Academy. Ved denne anledning blev rapporten fra forstudiet vedrørende Wind Power Academy udleveret."

Tom Larsen medvirker også i flere indslag.

I Nyhederne på TV2-Øst den 6/6 2005^[27] fremgår det, at Tom Larsen forsøger at skabe "Vindmøllernes Silicon Valley" på Vestlolland.

1.2.2 TOM LARSENS ROLLE I IWAL

Sideløbende med, at Rudbjerg Kommune med Tom Larsen i spidsen arbejdede med projektet om store vindmøller ved Kappel, tog Tom Larsen i 2004 initiativ til oprettelsen af Wind Power Academy og Oplevelsescenter (IWAL). I marts 2006 modtog han Sparekassen Lollands Initiativpris^[24] for sin projektidé og vedvarende engagement i Wind Power Academy.

Om IWAL se bl.a. afsnit 1.2 og 1.3.

Tom Larsen er officielt registreret som formand for IWALs bestyrelse fra stiftelsen i oktober 2006 og indtil han bliver indsat som direktør den 9/10 2008, men agerede som direktør.

Det er Tom Larsen, der udtaler sig til pressen, underskriver breve, rejser rundt i den store verden og er i løbende kontakt med DONG Energy og Lolland Kommune.

Det er Tom Larsen, der underskriver brevet fra IWAL den 4/4 2007, hvor IWALs styregruppe og bestyrelse beder om en principbeslutning for placering af oplevelsescentret. "Kun en placering i umiddelbar tilknytning til demonstrationspladsen vil være interessant", skriver Tom Larsen.

Lolland Byråd den 26/4 2007, sag 131, bilag 3.589.139.

IWAL den 4/4 2007, fysisk placering:

Den fysiske placering har været drøftet dels i Styringsgruppen for projekterne og dels i bestyrelsen for International Wind Academy. De deltagende virksomheder og videns- og forskningsinstitutioner inden for vindmølleindustrien i Styregruppen og i bestyrelsen har klart peget på, at kun en placering i umiddelbar tilknytning til demonstrationspladsen vil være interessant. Vi står selvfølgelig gerne til rådighed med yderligere oplysninger og en eventuel præsentation af de fremtidige planer for Lolland kommune.

Tom Larsen har megen rejseaktivitet for IWAL, bl.a. i Berlin, Santa Cruz, Hamborg, Husum, Esbjerg og Ebeltoft.

"Workshop om vind-akademi", Folketidende 9/11 2005:

Tom Larsen mener selv, at gryden omkring akademiet nu ikke bare "holdes varm", men at vandet koger: - Det bliver mere og mere spændende. Vi har så mange tilkendegivelser om, at vi har fat i en virkelig god ide, som kan bevare Danmarks førerposition. Og det er der et enormt vækstpotentiale i, siger Tom Larsen.

Rent fysisk regner han dog ikke med, at akademiet bliver til noget før Energi E2 om cirka et år begynder at rejse de første forsøgsmøller ved Kappel.

"Borgmester får initiativpris"^[24], Folketidende 29/3 2006:

Vindmøller findes overalt i verden. Derfor arbejder Tom Larsen og Wind Power Academy også internationalt.

"Lolland profileres i Hamborg", Folketidende 19/5 2006:

Han siger, at energi E2's (nu DONG Energy) planer om at afprøve fremtidens hav-vindmøller ved Kappel på Vestlolland interesserer fagfolk i hele verden. - Jeg er ikke i tvivl om, at der vil komme mange udenlandske møllefolk til Lolland, når testpladsen åbner i 2007, og den opmærksomhed er guld værd for vores planer om et akademi, mener Tom Larsen.

"Lollands Vindakademi i Berlin", Folketidende 17/11 2006:

I samarbejde med den danske ambassade i Berlin holder International Wind Academy Lolland i dag et stort seminar om "Vindenergi i Danmark".

Med i Berlin er formanden for akademiet, Rudbjergs borgmester Tom Larsen, og den kommende borgmester for Lolland Kommune, Stig Vestergaard.

Møde i ERFA gruppe Offshore Vindmøller, Esbjerg den 4/9 2007:

Indlæg fra International Wind Academy Lolland ved Gunnar Mikkelsen / Tom Larsen,

- Testfaciliteter ved Kappel samt netværk af underleverandører

"Vindakademi på stor messe", Folketidende 17/9 2008:

- Der bliver arbejdet bag kulisserne på fuld kraft. Vi er netop kommet hjem fra verdens største branchemesse inden for vindkraft, Wind Energy 2008 i den tyske by Husum, hvor 700 firmaer fra 35 lande udstillede, fortæller Tom Larsen.

I april 2007 deltager Tom Larsen i DANSK VINDKRAFTKONFERENCE 2007 "Danmark Som Vindkraftlaboratorium", hvor han har et indlæg omkring IWAL.

Tom Larsens indlæg vedlagt som **Bilag 9**.

Det fremgår helt klart af Bilag 9, at IWAL og vindmøllerne ved Kappel er et og samme projekt og at DONG Energy er dybt involveret – også økonomisk – i IWAL.

1.2.3 TOM LARSENS ROLLE I SAMMENLÆGNINGSUDVALGETS STØTTE-ERKLÆRING

Sammenlægningsudvalget i Lolland Kommune vedtog på et lukket møde den 16/11 2006, at udstede en støtteerklæring til DONG Energy omkring de planlagte vindmøller i Kappel. Støtteerklæringen sendte kommunen til amtsrådspolitikerne og pressen blev også informeret.

DONG Energy havde i samarbejde med Sammenlægningsudvalget, udarbejdet en hensigtserklæring til Lolland Kommune. **Bilag 2**.

Denne hensigtserklæring indgik i sagsbehandlingen på det lukkede møde.

Det er vor påstand, at Tom Larsen i væsentlig grad har påvirket beslutningen i sammenlægningsudvalget den 16/11 2006 på det lukkede møde, og at han også har været medvirkende ved udarbejdelsen af DONG Energys hensigtserklæring.

Vindmøllesagen skulle efter tidsplanen færdigbehandles i Rudbjerg Kommune, som en af kommunens sidste beslutninger inden kommunalreformens ikrafttræden. Forudsætningen for det var dog, at Storstrøms Amtsråd på sit møde den 29/11 2006 vedtog Regionplantillæg nr. 8^[16].

Den store modstand fra borgerne i Kappel medførte, at Amtsrådet var begyndt at vakle i sin beslutning. Hvis møllesagen ikke blev vedtaget i Amtsrådet, ville Tom Larsen/kommunen ikke opnå DONGs støtte til bl.a. IWAL.

Støtteerklæringen har siden hen spillet en meget central rolle.

I flere af de efterfølgende sagsfremstillinger og indstillingen til beslutning henvises der til støtteerklæringen. F.eks. da DONG Energy anmoder om tilsagn fra Lolland Kommune til, at kommunen vil ekspropriere i tilfælde af, at det ikke bliver muligt at indgå frivillige aftaler med lodsejerne. Byrådet den 18/12 2008, sag 282.

Støtteerklæringen indgår også i flere indlæg i byrådssalen, og politikerne er blevet "bundet" af den afgivne erklæring.

1.2.4 TOM LARSENS ROLLE I LOLLAND KOMMUNE

I Lolland Kommune har Tom Larsen også haft en aktiv rolle m.h.t. vindmøllerne ved Kappel, på trods af, at han **ikke** har været medlem af Miljø-, Klima og Teknikudvalget.

Vindmøllerne ved Kappel hørte under Økonomiudvalget i Lolland Kommune indtil maj 2009, hvor sagen 1. gang behandles i Teknik- og Miljøudvalget.

Indtil da havde Teknik- og Miljøudvalget ikke med sagen at gøre, og udvalgsformændene henviste til Tom Larsen eller Stig Vestergaard. Stig Vestergaard henviste til Tom Larsen.

Bl.a. Flemming Bonne Hansen, daværende udvalgsformand for Teknik- og Miljøudvalget, gav ved flere lejligheder udtryk for, at møllesagen ikke lå i udvalgets regi, og at han intet kendte til den. Der blev altid henvist til Tom Larsen eller Stig Vestergaard. Stig Vestergaard henviste til Tom Larsen.

Tom Larsen var medlem af økonomiudvalget frem til 31/12 2009.

På Byrådsmødet den 13/9 2007, punkt 258 Spørgetid, var det da også Tom Larsen der besvarede spørgsmål om vindmøller ved Kappel. **Bilag 10.** Det var også Tom Larsen, der efter mødet udtalte sig til HLTV^[26].

Det var også Tom Larsen, der i marts 2007 mødtes med ministrene, da rapporten om forsøgs-vindmøller på land^[15] blev offentliggjort. Han udtaler sig også til TV2-Øst den 23/3 2010.

Hvilken indflydelse har Tom Larsen og IWALs bestyrelsesmedlemmer haft på de lukkede møder og har de påvirket beslutninger ved uvedkommende hensyn?

Punktet "Status på miljøområdet" er blevet behandlet på Byrådets **lukkede** dagsorden i Lolland Kommune i 2008, og 2009. At netop dette punkt er lukket for offentligheden, bestyrker vores mistanke om visse politikeres inhabilitet i forhold til IWAL og vindmøllerne ved Kappel, herunder Tom Larsen.

Fra marts 2009 behandles klimaspørgsmålene pludselig på byrådets **åbne** møder. Nu er Tom Larsen erklæret inhabil, når der behandles sager omkring IWAL/Kappelprojektet.

Punktet "Orientering" fremgår også som lukket punkt på byrådsmøderne tilbage til starten af 2007. Om nogle af disse orienteringer har omhandlet klimaprojekterne, kan hverken be- eller afkræftes, da det jo er umuligt for os at få kendskab til, hvad der er sket på disse møder.

Det er vores opfattelse, at der tidligere er foregået forhandlinger, hvor Tom Larsen og med ham flere andre byrådspolitikere har været inhabile og/eller hvor DONGs rolle i flere af projekterne er afgørende.

Det er vores påstand, at Tom Larsen således har haft rig mulighed for at påvirke sine byråds-kolleger på de lukkede møder. Han er byrådets "klima- og miljøekspert" og samtidig formand for bestyrelsen i IWAL.

1.2.5 TOM LARSENS ROLLE I RUDBJERG VINDMØLLELAUG II

Tom Larsen har startet mindst 2 vindmøllelaug, bl.a. Rudbjerg Vindmøllelaug II som han er formand for, og som han må antages at have økonomiske interesser i.

Vindmøllen som tilhører Rudbjerg Vindmøllelaug II står på Øster Fuglsangvej, mindre end 3 km fra de planlagte møller ved Kappel.

Som planerne var helt tilbage i 2004 skulle bl.a. denne mølle have været opkøbt af DONG Energy for at skabe plads til testpladsen ved Kappel I. Det fremgår af Energi E2's skrivelser til mølleejerne i nærområdet og utvetydigt af betingelse nr. 7 i forslag til regionplantillæg nr. 8^[16].

Iflg. vore oplysninger var det Tom Larsen, der sad ved forhandlingsbordet med Energi E2/DONG Energy om overtagelsen af møllen. Brevene fra E2/DONG er da også stilet til Rosmarksvej 1, som er Tom Larsens privatadresse.

Folk undrede sig over, at han ikke slog til og solgte møllen til den tilbudte pris.

E2/DONG har bl.a. tilbudt Rudbjerg Vindmøllelaug II andele i den planlagte testplads ved Kappel. Det bekræftede Tom Larsen på borgermøde i Kappel Forsamlingshus den 10/10 2006, på forespørgsel fra undertegnede, Rita Petersen og tilføjede, at vi naboer bare skulle skynde os, så kunne vi også få andele i møllerne.

Tilbuddet fra E2/DONG bekræfter Tom Larsen også i sit læserbrev i Folketidende den 25/11 2006. **Bilag 11.**

At Vindmøllelaugets bestyrelse havde afslået DONGS tilbud, nævnte han ikke i Forsamlingshuset, men det er også uden betydning for Tom Larsens habilitet.

Som planen var i 2006 startede man lokalplan m.m. for opsætning af 2 møller nærmest sommerhusområdet ved Vesternæs.

Vindmøllelaugets vindmølle ville lige netop kunne blive stående indtil de næste møller skulle opsættes, det nævnte Tom Larsen og det fremgår også af sagens afstandskort. **Derfor havde man endnu ikke indgået endelig aftale, og efter 1/1 2007 var han ikke borgmester.**

Tom Larsen er inhabil i sagen om store vindmøller ved Kappel, da han har såvel personlige som økonomiske interesser i Vindmøllelauget

- hvis mølle han er medejer af,
- er formand for,
- brænder for, som stifter af Vindmøllelauget og
- som efter planerne i 2006 skulle nedlægges for at give plads til de nye møller.

At Tom Larsen så ydermere har siddet ved forhandlingsbordet med DONG Energy om overtagelsen af vindmøllen, anser vi for et skærpet forhold.

Andre møller i nærområdet blev overtaget af DONG Energy i 2006. Herom i afsnit 1.5.

Da Miljøcenter Roskilde i sommeren 2009 annoncerer forslag til Kommuneplantillæg 360-18 fremgår det imidlertid, at "Eksisterende møller indenfor en afstand af 3 km fra de planlagte nye møller kan ikke blive udskiftet med andre møller (fig. 4)".

1.3 STIG VESTERGAARD

Det er vor påstand, at

- Stig Vestergaard har medvirket ved afgørelser om vindmøller ved Kappel, hvori IWAL er part / eller i hvis udfald IWAL har en særlig interesse, og at han i øvrigt har påvirket beslutningerne i de politiske udvalg.
Stig Vestergaard er inhabil fra og med den 22/2 2007, hvor han blev udpeget til IWALS bestyrelse, og som han er næstformand i.
- Stig Vestergaard var inhabil i afgørelser om IWAL, som han har medvirket ved, og at han i øvrigt har påvirket beslutningerne i de politiske udvalg.
Stig Vestergaard er inhabil fra og med den 22/2 2007, hvor han blev udpeget til IWALS bestyrelse, og som han er næstformand i.
- Der foreligger omstændigheder, der vækker tvivl om Stig Vestergaards upartiskhed, bl.a. i kraft af kommunens initiativer på miljø- og energiområdet, hvor DONG Energy i øvrigt er stærkt involveret eller direkte part i.

En opstilling af møder, hvor Stig Vestergaard har medvirket ved afgørelsen, og/eller har påvirket afgørelsen er vedlagt som **Bilag 8**.

At Stig Vestergaard som borgmester har påvirket afgørelser, vurderes som en skærpet omstændighed.

At Stig Vestergaard på byrådets / sammenlægningsudvalgets mange lukkede møder, herunder økonomiudvalgsmøder har påvirket og/eller har haft rig mulighed for at påvirke de øvrige byrådsmedlemmer og deres afgørelser, vurderes som en skærpet omstændighed.

Nedenfor redegøres nærmere for Stig Vestergaards inhabilitet.

Relevante fakta fra Stig Vestergaards CV:

- Lolland Kommune:
 - Borgmester I Lolland Kommune fra 1/1 2007
 - Formand for Sammenlægningsudvalget i Lolland Kommune 1/1-31/12 2006
- IWAL:
 - Indtrådt i bestyrelse den 12/3 2007, udpeget af byrådet den 22/2 2007
 - Næstformand i bestyrelsen
- Andet:
 - Medlem af Vækstforum Sjælland
 - Borgmester i Ravnsborg Kommune fra 1/1 2000 - 31/12 2007

1.3.1 STIG VESTERGAARDS ROLLE I IWAL

Vor påstand er, at borgmester i Lolland Kommune, Stig Vestergaard har haft afgørende indflydelse på de beslutninger, der er truffet i Lolland Kommune m.h.t. vindmøllerne ved Kappel, og at han i flere tilfælde har været inhabil.

Om IWAL se bl.a. afsnit 1.2 og 1.3.

IWALs formål er tæt knyttet til vindmøllerne ved Kappel. IWAL og vindmøllerne ved Kappel er to uadskillelige projekter og beslutningen af møllerne ved Kappel er en forudsætning for IWALs fremtid og økonomi i øvrigt.

Stig Vestergaard har adskillige gange (siden efteråret 2006) udtalt sig om projektets vigtighed for såvel IWAL som for kommunens øvrige initiativer.

"Lollands Vindakademi i Berlin", Folketidende 17/11 2006:

I samarbejde med den danske ambassade i Berlin holder International Wind Academy Lolland i dag et stort seminar om "Vindenergi i Danmark".

Med i Berlin er formanden for akademiet, Rudbjergs borgmester Tom Larsen, og den kommende borgmester for Lolland Kommune, Stig Vestergaard.

"Lolland: Vi har brug for testmøller", 12/6 2007,

[http://www.tv2east.dk/article.php?id=24051:](http://www.tv2east.dk/article.php?id=24051)

Lolland Kommune vil trodse beboerprotester for at gøre et område ved Kappel på Vestlolland til verdens førende demonstrationsområde for ny vindmølleteknik.

- Vi ryster hovedet ikke på hånden. Vi har fulgt op på statens initiativer og ønsker at fastholde den udvikling, som kommunen gennemløber lige nu. Derfor vil vi have de testmøller, siger borgmester Stig Vestergaard (S) til Ritzau. Han håber, at møllerne kan være oppe inden 2009.

"Mølle-brevet til Hedegaard", Folketidende 13/6 2007:

I brevet til miljøminister Connie Hedegaard og energipolitisk udvalg skriver borgmester Stig Vestergaard blandt andet følgende på Lolland Kommunes vegne:

Lolland kommune tillægger fortsat etableringen af demonstrationsmøllerne ved Kappel særdeles stor betydning, fordi mølleparken er et væsentligt element i kommunens udviklingsstrategi.

Møllerne er et vigtigt omdrejningspunkt i Lollands nye erhvervspolitiske satsningsområde, Lolland CTF (Community Testing Facilities), der sigter på at Lolland Kommune bliver det sted i Danmark, der kan tilbyde fuld skala test- og demonstration af nye energi- og miljøteknologier.

Allerede nu kan kommunen byde på en bred vifte af forskellige demonstrationer indenfor vedvarende energi- og miljø.

Folketidendes netavis 30/8 2008 " Vindakademi afhænger af kæmpemøller".

Endnu en rykker til ministeren er netop blevet sendt af sted fra borgmester Stig Vestergaard. ...

Men for borgmester Stig Vestergaard er det vigtigste at få tilladelse til at sætte kæmpemøllerne op. ...

Ifølge borgmester Stig Vestergaard har Lolland Kommune ikke en "plan B" for vindakademiet, hvis ikke tilladelsen til testmøllerne kommer.

1.3.2 STIG VESTERGAARDS ROLLE I LOLLAND KOMMUNE

Stig Vestergaard er borgmester, formand for økonomiudvalget og næstformand i IWALs bestyrelse.

I Lolland Kommune har Stig Vestergaard haft en aktiv rolle m.h.t. vindmøllerne ved Kappel og han har i høj grad påvirket beslutningerne i kommunen.

Vindmøllerne ved Kappel hørte under Økonomiudvalget i Lolland Kommune indtil maj 2009, hvor sagen 1. gang behandles i Teknik- og Miljøudvalget.

Indtil da havde Teknik- og Miljøudvalget ikke med møllesagen at gøre, og udvalgsformændene henviste til Tom Larsen eller Stig Vestergaard. Stig Vestergaard henviste til Tom Larsen.

Stig Vestergaard var er formand for økonomiudvalget.

Vindmøllerne ved Kappel hørte under Økonomiudvalget i Lolland Kommune indtil maj 2009, hvor sagen behandles i Teknik- og Miljøudvalget.

Indtil da havde Teknik- og Miljøudvalget ikke med sagen at gøre, og udvalgsformændene henviste til Tom Larsen eller Stig Vestergaard. Stig Vestergaard henviste til Tom Larsen.

Stig Vestergaard har lagt et stort pres på beslutningerne via pressen, som det bl.a. fremgår ovenfor og han har også ved skrivelser til Miljøministeren m.fl. rykket for en afgørelse. Af bre-

vene fremgår det utvetydigt, at en *beslutning om at placere møller i Kappel kun kan gå for langsomt.*

Stig Vestergaard vil for enhver pris have gennemtruffet vindmøllerne ved Kappel, da det for ham som borgmester vil være et stort nederlag, hvis DONG Energy trækker sig ud af de mange projekter i Kommunen. Hans interesse i sagen bliver ikke mindre af hvervet som næstformand i IWALs bestyrelse og den store rejseaktivitet omkring Lolland Kommunes klimatiltag. Han er bl.a. flere gange i Santa Cruz.

På Byrådsmødet den 13/9 2007, punkt 258 Spørgetid, var det Tom Larsen og Stig Vestergaard i forening, der til de øvrige medlemmers forfærdelse, "kuppede de fremmødte", som legalt havde fremsendt spørgsmål om vindmøller ved Kappel.

Punktet var sat på dagsordenen, og alle formalia var overholdt. **Bilag 10.**

Hvilken indflydelse har Stig Vestergaard og IWALs bestyrelsesmedlemmer haft på de lukkede møder, og har de påvirket beslutninger ved uvedkommende hensyn?

Punktet "Status på miljøområdet" er som tidligere nævnt blevet behandlet på Byrådets lukkede dagsorden i Lolland Kommune i 2008 og 2009. At netop dette punkt er lukket for offentligheden, det styrker vores mistanke om visse politikeres inhabilitet i forhold til IWAL og vindmøllerne ved Kappel, og bekræfter, at der er mange aftaler i Lolland Kommune, som forsættigt fraholdes borgerne.

Fra marts 2009 behandles klimaspørgsmålene pludselig på byrådets åbne møder.

Punktet "Orientering" fremgår også som lukket punkt på byrådsmøderne tilbage til starten af 2007. Om nogle af disse orienteringer har omhandlet IWAL og klimaprojekterne, kan hverken be- eller afkræftes; men det må stærkt antages.

Det er vores opfattelse, at der tidligere er foregået forhandlinger/truffet afgørelser, hvor Stig Vestergaard og med ham flere andre byrådspolitikere har været inhabile og/eller hvor DONG`s rolle i flere af projekterne er afgørende.

Det er vores påstand, at Stig Vestergaard har haft rig mulighed for at påvirke sine byrådskolleger på de lukkede møder.

Det er tydeligt, at han har påvirket beslutningerne på de åbne møder. Det skete bl.a. da byrådet skulle tage stilling til ekspropriation i efteråret 2008.

Det er endvidere vor påstand, at Stig Vestergaard i væsentlig grad har påvirket beslutningen i sammenlægningsudvalget den 16/11 2006 på det lukkede møde, og at han også har været medvirkende ved udarbejdelsen af DONG Energys hensigtserklæring.

Stig Vestergaard var bl.a. med IWAL i Berlin medio november 2007, og det er da også kun en formalitet, da byrådet den 22/2 2007 udpeger ham til IWALs bestyrelse, hvor han bliver næstformand.

Støtteerklæringen har siden hen spillet en meget central rolle.

I flere af de efterfølgende sagsfremstillinger og indstillingen til beslutning henvises der til støtteerklæringen. F.eks. da DONG Energy anmoder om tilsagn fra Lolland Kommune til, at kommunen vil ekspropriere i tilfælde af, at det ikke bliver muligt at indgå frivillige aftaler med lodsejerne. Byrådet den 18/12 2008, sag 282.

Støtteerklæringen indgår også i flere indlæg i byrådsalen, og politikerne er blevet "bundet" af den afgivne erklæring.

1.4 IWALs BESTYRELSESMEDLEMMER

Det er vor påstand, at flere af bestyrelsesmedlemmerne i IWAL har medvirket ved afgørelser om vindmøllerne ved Kappel eller ved afgørelser om IWAL, hvor de har været inhabile i medfør af deres bestyrelsespost og i medfør at IWALs formål.

Det gælder:

Formand: 9/10 2008 Thomas Bo Østergaard Lolland Byråd	12/3 2007 - 1)
Hans Ole Sørensen Lolland Byråd	28/1 2010 -
Flemming Johannes Møller Lolland Byråd indtil 30/4 2009	2/2 2009- 28/1 2010 2)
Kurt Hansen Rudbjerg Byråd indtil 31/12 2006	12/10 2006 - 12/3 2007
Henrik Windfeld Møller Lolland Byråd fra 1/1 2006 Rudbjerg Byråd indtil 31/12 2006	12/10 2006 - 12/3 2007
1) Udpeget af Lolland Byråd den 22/2 2007 2) Udpeget af Lolland Byråd den 29/1 2009	

En opstilling af møder, hvor disse medlemmer har medvirket ved afgørelsen, og/eller har påvirket afgørelsen er vedlagt som **Bilag 8**.

1.5 ANDRE HABILITETSPROBLEMER

Bjarne Zachariassen har solgt sin vindmølle til DONG Energy. Møllen er placeret ved hans bopæl på Havsnæsvej 18, tidl. Søgårdsvej, mindre end 3 km fra de planlagte møller ved Kappel.

Som planerne var i helt tilbage i 2004 skulle bl.a. denne mølle opkøbes af DONG Energy for at skabe plads til testpladsen ved Kappel I. Det fremgår af Energi E2's skrivelser til mølleejerne i nærområdet og utvetydigt af betingelse nr. 7 i forslag til regionplantillæg nr. 8^[16].

Bjarne Zachariassen solgte sin mølle.

Ved et møde efteråret 2006 med byrådsmedlemmer fra Rudbjerg Kommune, bekræftede han, at møllen var solgt til Energi E2/DONG Energy, og at han var glad for at være sluppet af med den. Gearkassen var gået i stykker umiddelbart efter salget.

På trods af sit salg til DONG Energy erklærede Bjarne Zachariassen sig ikke inhabil i beslutningerne om vindmøller ved Kappel som blev truffet i Rudbjerg Kommune.

En opstilling af møder, hvor Bjarne Zachariassen har medvirket ved afgørelsen, og/eller har påvirket afgørelsen er vedlagt som **Bilag 8**.

2 MYNDIGHEDSINHABILITET

2.1 KAPPEL KIRKES VETO

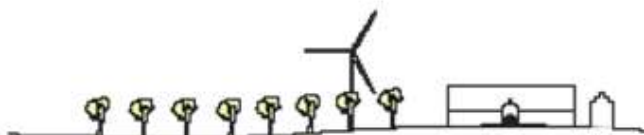
Som det fremgår af foto 9 i Miljørapportens kapitel 3^[32] er DONG Energys projekt til ubodelig skade for kulturlandskabet. Det gælder ikke mindst synligheden af Kappel Kirke, der fuldstændig vil blive domineret af kæmpemøllerne.

Vi skal derfor påstå, Miljøcenter Roskildes beslutning om at tilsidesætte kirkens veto mod projektet som værende ugyldigt.

“Eksempel på uheldigt samspil mellem vindmøller og historiske elementer:

Vindmølle, som forstyrrer samspil mellem allé og slot/herregård.”

(Illustrationer: Birk Nielsen Landskabsarkitekter fra underrapport til Regeringens vindmølleudvalg ”Store vindmøller i det åbne land – en vurdering af de landskabelige konsekvenser” side 63)

Visualisering fra Sjunkeby. Afstand til nærmeste nye mølle er cirka 2,6 km. vindmøllerne opleves i modspil med både stubmøllen og kirken i Kappel, som møllerne dominerer totalt.

(Kilde: VVM-redegørelse til Kommuneplantillæg nr. 360-18, Vindmøllepark ved Kappel). (Kappel kirke)

Stiftsøvrigheden har nedlagt veto mod projektet. Det er dybt kritisabelt, at Miljøcenter Roskilde, som i fællesskab med Lolland Kommune og DONG Energy har udfærdiget Kommuneplantillægget, også er den instans, der træffer afgørelse i forbindelse med Kirkens indsigelse.

Der har **ikke** fundet en egentlig mægling sted og Miljøcenter Roskilde vurderes at være inhabil i afgørelse, og Lokalplan 360-21 med tilhørende miljørapport er derfor ugyldig.

Stiftsøvrighedens Veto vedlagt som **Bilag 12**.

Miljøcenter Roskildes afgørelse vedlagt som **Bilag 13**.

2.2 DISPENSATIONER MILJØCENTRE IMELLEM

Af kommuneplantillæg 360-18 fremgår:

3.2.1 Vindmølleplanlægning:

Herudover skal der tages højde for, at der skal indhentes tilladelser fra Miljøcenter Nykøbing F og Statens Luftfartsvæsen.

Tilladelserne fremgår også af lokalplan 360-21

At Miljøcenter Roskilde kan indhente en tilladelse hos Miljøcenter Nykøbing F. er jo blot en formssag, idet Forslag til lokalplan 360-21 "Forsøgsmøller ved Kappel, juni 2009", side 8 anfører:

Lokalplan

Den gældende lokalplan nr. 14 for en vindmøllepark syd for Kappel aflyses med denne plans endelige vedtagelse og offentliggørelse.

Lokalplanforslagets tekst er videreført i Lokalplan 360-21, side 8.

Altså har Miljøcenter Nykøbing F. allerede givet tilladelsen, da Miljøcenter Roskilde i annoncer 31. maj og 1. juni offentliggør Kommuneplantillæg og VVM-tilladelse.

Vi finder det overordentlig forkert, at det ene Miljøcenter uden videre kan dispensere til det andet Miljøcenter.

3 FORVALTNINGSRETTLIGE REGLER TILSIDESAT

3.1 INDSIGELSERNE TIL PROJEKTET IKKE BEHANDLET

Forslag til lokalplan, kommuneplantillæg og regionsplantillæg for demonstrationsvindmøller ved Kappel var udsendt i offentlig høring i perioden fra den 12/9 til den 7/11 2006.

I offentlighedsperioden modtog Storstrøms Amt 20 indsigelser og 370 underskrifter mod projektet. Rudbjerg Kommune modtog 25 breve/emails med indsigelser samt 589 underskrifter imod projektet. Endvidere nedlagde Lolland-Falsters Stift, Stiftsøvrigheden og Direktoratet for Fødevarerhverv Veto mod planforslagene.

Udvalget for teknik og miljø, Storstrøms Amt, behandlede sagen på møde den 20/11 2006, og følgende indstilling blev herfra sendt til økonomiudvalget:

"Et flertal bestående af Lennard B. Nielsen, Benny Schwartz Larsen og Uffe Nielsen anbefaler, at regionplantillægget godkendes af amtsrådet dog således, at regionplantillægget alene omfatter 7 møller, dvs. at de i forslaget til VVM-redegørelsens side 9 som nr. 1+2 benævnte møller (mod nordvest) ikke medtages.

Samtidig henstiller flertallet kraftigt til Statens Luftfartsvæsen, at der tilvejebringes en for de omkringboende tilfredsstillende løsning af lysafmærkning/lyspåvirkning. Endvidere henstiller udvalget til Energi E2, at der fastsættes maksimale grænser for møllernes skyggepåvirkning i forhold til omgivelserne som nærmere beskrevet i Miljøstyrelsens "Vejledning om planlægning for og landzonetilladelse til opstilling af vindmøller" herunder, at vindmøllerne i nødvendigt omfang standses et givent antal timer dagligt, dvs. når skyggepåvirkningen er størst.

Bent Pedersen anbefaler ud fra en samlet visuel vurdering, at regionplanforslaget i sin helhed bortfalder. Bent Pedersen er dog enig i flertallets anbefaling, såfremt det vil være muligt at erstatte lysmarkeringen med en radarløsning.

Otto Jensen, Lene Hatt og Torben Kjær deltog ikke i sagens behandling."

Økonomiudvalget, Storstrøms Amt, behandlede sagen på møde den 22/11 2006, og følgende indstilling blev herfra sendt til Amdsrådet:

"Der var inden mødet udsendt materiale fra International Wind Academy Lolland A/S.

Indstillingen anbefales.

"Bent Normann Olsen og Henning Kamper tog dog forbehold for så vidt angår tidsfaktoren. Ellen Knudsen tilsluttede sig Bent Pedersens stillingtagen i Udvalget for teknik og miljø. Flemming Stenild tog forbehold indtil sagens behandling i amtsrådet.

Marianne Engers og Hjørdis Høegh-Andersen deltog ikke i sagens behandling."

Amdsrådet, Storstrøms Amt, skulle den 29. november 2006 behandle sagen. Dette fremgår af referatet:

"Der var inden mødet udsendt yderligere bilag til amtsrådet fra Lolland Kommune og Dong Energy.

Endvidere forelå underskrifter mod havmøller på land.

Der var inden mødet omdelt telefax af 29. november 2006 fra Miljøministeren hvoraf fremgår, at Miljøministeren i medfør af planlovens § 3 stk. 4 overtager Storstrøms Amdsråds beføjelser efter planlovens § 27 med henblik på endelig vedtagelse af forslag til tillæg nr. 8 til Regionplan 2005 for 9 store demonstrationsmøller ved Kappel i Rudbjerg.

Sagen herefter taget af dagsordenen.

Heidi Wael deltog ikke i sagens behandling."

Indsigelserne modtaget af Storstrøms Amt samt Rudbjerg Kommune indgår ikke i hverken Miljøcenter Roskildes sagsbehandling og heller ikke af Lolland Kommunes sagsbehandling, hvilket er en forvaltningsretlig mangel.

Borgerinddragelsen har ikke været reel.

I perioden fra den 30/11 2006 og frem til 9/9 2008 er der tilgået Miljøministeriet flere skrivelser og indsigelser, som skulle indgå i ministeriets "call-in-behandling" af sagen.

Der kan bl.a. henvises til skrivelse af 3/2 2007 fra miljøjurist Marianne Jacobi, på vegne af en række beboere i Kappelområdet. Skrivelsen er vedlagt som **Bilag 14**.

Disse skrivelser og indsigelser indgår ikke i hverken Miljøcenter Roskildes sagsbehandling eller Lolland Kommunes sagsbehandling.

De i skrivelserne og indsigelserne oplistede forslag til alternative placeringer er ikke blevet behandlet/vurderet. Eksempelvis inddragelse af øen Vejrø, opførelsen af en kunstig Ø, inddragelsen af militære øvelsesarealer eller nedlagte lufthavne. Man har ikke forholdt sig til de i skrivelserne oplistede konflikter med lovgivning m.m.

Forslag til Regionplantillæg nr. 8^[16] omhandlede:	Forslag til lokalplan 360-21 omhandler:
7-9 demonstrationsvindmøller ved Kappel	7 vindmøller ved Kappel
150-200 høje	150-200 høje
med 2 lysafmærkningsmaster	med 2 lysafmærkningsmaster

Da Miljøcenter Roskilde ultimo marts 2009 beder om ideer og forslag til den videre planlægning for "DONGs forsøgsvindmøller ved Kappel på Lolland", fremgår det af annonceringen, "at der tidligere er gennemført væsentlige dele af en VVM-procedure for opstilling af forsøgsmøller i dette område". Det fremgår endvidere, "projektet er nu ændret, og visse nye regler er trådt i kraft".

Lolland Kommune og Miljøcenter Roskilde har i annonceringen ikke gjort opmærksom på, at de indsigelser, der er indsendt i 2006-2009 **ikke** ville blive behandlet, men de 2 myndigheder har selv adskillige gange henvist til det oprindelige projekt.

Da der ikke er tale om et nyt projekt, men et projekt med mindre justering, gøres det gældende, at indsigelser indsendt til Rudbjerg Kommune, Storstrøms Amt og Miljøministeriet skulle have indgået i Miljøcenter Roskildes behandling af kommuneplantillægget og Lolland Kommunes behandling af lokalplanen.

Det gøres gældende, at Lokalplan 360-21 med tilhørende miljørapport er ugyldig, da der ikke har været en forudgående reel høring og behandling af indsendte indsigelser, indeholdende bl.a. forslag til alternative placeringer.

3.2 MILJØMINISTERIETS "CALL-IN"

Naturklagenævnet anmodes om stillingtagen til lovligheden af Miljøministerens / Miljøministeriets "call-in" den 29. november 2006. **Bilag 15.**

Af den korrespondance, vi er i besiddelse af og hvoraf noget er vedlagt som bilag til denne klage, fremgår det helt klart, at DONG Energy løbende har kontakt med Skov- og Naturstyrelsen.

Det fremgår også af en dagsorden i august 2006 fra Udvalget for Teknik og Miljø i Storstrøms Amt, at Skov- og Naturstyrelsen har inviteret til tæt dialog omkring regionplantillæg nr. 8.

4 VÆSENTLIGE ÆNDRINGER, MANGLER OG RETTELSELER I LOKALPLAN 360-21 OG MILJØRAPPORT

Da Lolland Byråd den 24/6 2010 vedtog Lokalplan 360-21 med tilhørende miljørapport skete det på et meget kritisabelt grundlag.

Af den sammenfattende redegørelse^[36], side 14-19, fremgår et meget stort antal rettelser/ændringer. På trods af denne meget lange liste af rettelser, **mangler afstandskort, afstandsangivelser m.m. at blive rettet, således at de stemmer overens med den støjberegning af 5/11 2009, som ligger til grund for byrådets vedtagelse af projektet.**

For mange af de berørte borgere har høringsfasen været en parodi eller rettere "pro forma". Hverken Lolland Kommune eller DONG Energy har reelt været interesserede i at lytte til borgerne. Man har afholdt de foreskrevne møder m.m. for at have det formelle i orden.

Lysafmærkningen

Bl.a. er lysafmærkningen ændret fra 30 candela uden blink til op til 200.000 candela med 40-60 blink i minuttet uden at man har informeret lokalbefolkningen.

Lokalplanforslaget burde have været i fornyet høring. En ændring fra 30 til 200.000 candela, (som dog må siges at være en særdeles væsentlig ændring) undlod kommunen at informere om på borgermødet, til trods for, at det af deres notater fremgår, at man var bekendt med fejlen.

Det er en alvorlig fejl, at denne ændring ikke bliver nævnt på borgermødet, da det kun var lokalplanforslaget, der var sendt ud i høringsperioden. Det fremgår ikke af tilgængelige oplysninger, om DONG Energy har været i kontakt med Statens Luftfartsvæsen i forbindelse med forsøg med lysafmærkning af møllerne.

På grund af de mange fejl og rettelser, der fremgår af sammenfatningen af Lokalplanen, påstår vi, at der bør tilvejebringes en ny lokalplan. På borgermødet i august 2009 blev det også pointeret, at hvis der blev rettet så meget som et komma, skulle der en ny lokalplan til.

Det er uendeligt meget mere end kommaer, vi her taler om.

5 STØJBEKENDTGØRELSEN

Af den sammenfattende redegørelse^[36], side 14-19, fremgår et meget stort antal rettelser/ændringer og på trods af denne meget lange liste af rettelser, mangler afstandskort, afstandsangivelser m.m. at blive rettet, således at de stemmer overens med støjberegningen af 5/11 2009, som ligger til grund for byrådets vedtagelse af projektet.

Det fremgår af dagsordenen fra Byrådsmødet den 24/6 2010, at der er en støjberegning dateret 1/6 2010, altså meget ny. Vi har derfor bedt Lolland Kommunes administration om at fremsende et læseligt eksemplar af den fulde støjberegning dateret 1/6 2010.

Indtil d.d. har vi kun modtaget beregningens side 1, men har hurtigt konstateret, at mølle nr. 3 i denne beregning er reduceret i højden, til 190 meter.

Med den anførte rotor på 160 meter i diameter og en navhøjde på 110 meter **opfylder mølle 3 ikke** den af Miljøcenter Roskilde fastsatte afværgeforanstaltning: **"Størrelesforholdet mellem tårn og rotor vil max. være 1:35"**.

Støjbekendtgørelsen^[1]:

§ 3. Støjbelastningen fra vindmøller må ikke overstige følgende grænseværdier:

- 1) I det mest støjbelastede punkt ved udendørs opholdsarealer højst 15 m fra nabobeboelse i det åbne land:
 - a) 44 dB(A) ved en vindhastighed på 8 m/s.
 - b) 42 dB(A) ved en vindhastighed på 6 m/s.
- 2) I det mest støjbelastede punkt ved udendørs opholdsarealer i områder til støjfølsom arealanvendelse:
 - a) 39 dB(A) ved en vindhastighed på 8 m/s.
 - b) 37 dB(A) ved en vindhastighed på 6 m/s.

Stk. 2. I denne bekendtgørelse forstås ved:

- 1) Nabobeboelse: Al anden beboelse end vindmølle ejerens private beboelse.
- 2) Støjfølsom arealanvendelse: Områder, der anvendes til eller i lokalplan eller byplanvedtægt er udlagt til bolig-, institutions-, sommerhus- eller kolonihaveformål eller som rekreative områder.

Der er ikke hjemmel til dispensation fra bekendtgørelsens^[1] grænseværdier.

På en række punkter strider opstillingen af vindmøllerne mod bestemmelserne i støjbekendtgørelsen^[1].

Det gælder flg. områder:

5.1 RIDDERTOFT, GOTTESGABE STRANDVEJ

Som boliger i det åbne land er disse ejendomme omfattet af bekendtgørelsens^[1] grænseværdier på 44 dB(A) ved 8 m/s og 42 dB(A) ved 6 m/s.

Såvel støjberregning af 11/5 2009^[2], side 7 som støjberregning af 5/11 2009^[3], side 7 viser imidlertid grænseværdier på over 42 dB(A) for ejendommene Gottesgabe Strandvej 1-4.

Grænseværdierne er således overtrådt.

I modsætning hertil fremgår det af miljørapportens^[32] tabel 2.3, at grænseværdierne for støj ved "punkt D, Ved Riddertofte" er overholdt.

Tabel 2.3 viste sig at være misvisende for støjen ved Riddertofte.

Af Miljøcenter Roskildes sammenfattende redegørelse^[5] fremgår det af afsnittet, "Støjer møllerne for meget?", at indsigelser har ført til, at der er foretaget nye støjberregninger, da grænseværdierne ikke var overholdt ved Riddertofte, som det var anført i tabel 2.3.

Mølle nr. 7 er herefter flyttet ca. 90 m og mølle nr. 6 ca. 40 m mod vest, og det fremgår af sammenfatningen^[5], at grænseværdierne for støj ved Riddertofte med denne justering vil kunne overholdes.

Dong Energys supplerende beregning af 5/11 2009^[3], er foretaget med de ændrede placeringer af mølle 6 og 7.

Det fremgår tydeligt af side 7 i denne supplerende støjberregning^[3], at der er overskridelser af grænseværdierne ved 6 m/s ved 4 ejendomme beliggende Gottesgabe Strandvej 1-4.

Dokumentation vedlagt som **Bilag 16**.

Den supplerende støjberregning af 5/11 2009 er vedlagt som **Bilag 17**.

5.2 VESTERNÆS BY

Vesternæs by er omfattet af bekendtgørelsens regler for støjfølsomt område, hvorfor grænseværdierne er 39 dB(A) ved 8 m/s og 37 dB(A) ved 6 m/s.

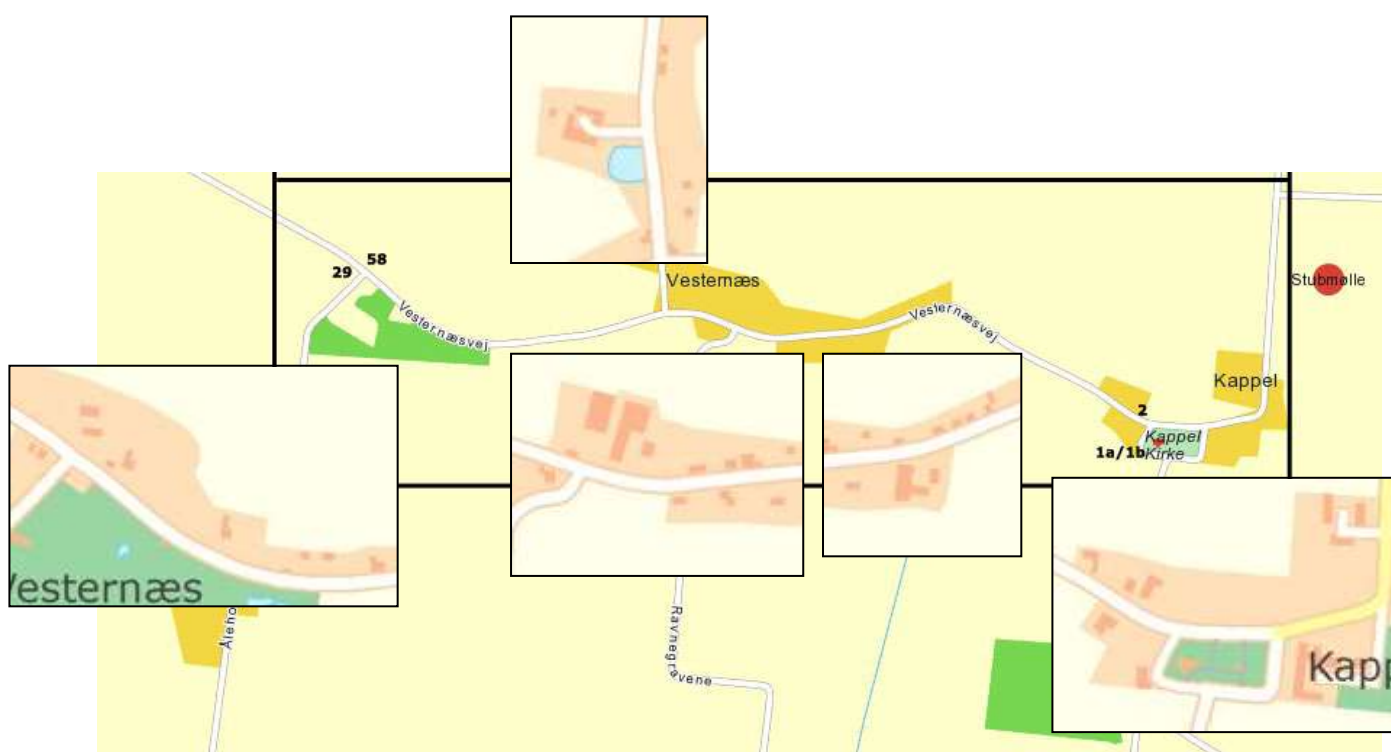
Støjberegningerne viser imidlertid en støjbelastning på 39-41 dB(A) ved 6 m/s.

Naturklagenævnet anmodes om at fastslå, at Vesternæs by er støjfølsomt område.

Til støtte for dette anføres flg.:

Vesternæs By er sammenhængende beboelse. Fra Kappel Kirke og frem til Vesternæsvej 29/58 incl. den sydligste del af Havsnæsvej er der 40 beboelsesejendomme inden for en strækning på blot 1,7 km.

Nedenstående kort viser strækningen og områderne af Vesternæsvej, Havsnæsvej og Kappel med sammenhængende beboelser:

Vesternæsområdet beskrives nærmere i **Bilag 18**.

I forbindelse med planlagte "Vindmøller ved Lejbølle" på Langeland blev der rejst tvivl om, hvorvidt en del af landsbyen Lejbølle var at betragte som åbent land eller havde karakter af boligområde.

Efter henvendelse til Miljøstyrelsen svarede fuldmægtig Anders Skou på spørgsmål desangående fra borgere i området:

"Ved administrationen af miljøbeskyttelsesloven med tilhørende bekendtgørelser lægger man ikke vægt på, om et område for støjfølsom anvendelse er "planlagt" på samme måde som et område i byzone. Et "område" kan være støjfølsomt efter miljøbeskyttelsesloven, selv om det ligger i landzone som en del af den almindelige planlægning for det, man normalt kalder "det åbne land" efter planloven. Det er en situation, man prøver at dække med ordlyden "eller faktisk anvendes".

Det væsentlige er, at det aktuelle sted kan karakteriseres som et område. Her lægger man vægt på antallet af boliger og på, at disse boliger ligger på samme måde som hvis det var et

område med parcelhuse eller andre boliger. For eksempel er en "almindelig landsby" et godt eksempel på et "område" efter miljøbeskyttelsesloven, også selv om det er planlagt som en del af "det åbne land". Seks gårde, som ligger på hver sin jord, har altså ikke samme beskyttelse som seks boliger, der ligger tæt sammen langs en vej på samme måde som i et villaområde."

5.3 DIGESTIEN

Eksisterende vindmøllepark og den rekreative sti på diget

Diget langs kysten beskytter de lavtliggende arealer mod oversvømmelse. Det bruges endvidere rekreativt til trave- eller cykelture ad stien, som er anlagt på diget.

Kilde: Lokalplan 360-21, side 4-5

Digestien er omfattet af bekendtgørelsens^[1] regler for støjfølsomt område, hvorfor grænseværdierne er 39 dB(A) ved 8 m/s og 37 dB(A) ved 6 m/s.

Den supplerende støjberegning^[3] viser imidlertid en støjbelastning på 55 -100 dB(A).

Grænseværdierne er således overtrådt.

I Regionplan 2005-2017^[7] er digestien udlagt som regionalt, rekreativt friluftsområde. Desuden er stien anlagt som rekreativ sti med tilskud fra EU-midler. Stien er et yndet udflugtsmål for gående og cyklister hele året. Både stisystemet og digegravene er medvirkende til, at et stort antal besøgende samt ikke mindst fastboende bruger området ofte.

I kommuneplantillæg 360-18 og ligeledes i lokalplan 360-21 med tilhørende miljørapport hævdes det, at de store vindmøller naturligvis vil påvirke turisternes oplevelse af landskabet langs stien; men man mener ikke, at eventuelle lukninger af digekronen på grund af fare for nedstyrtende is og lignende under ugunstige vejrforhold, vil have en negativ virkning, idet der under sådanne vejr-situationer (frost, nedbør, stærk storm og lignende) næppe vil være nogen, der ønsker at benytte diget som et led i en større tur langs Lollands sydkyst.

Det er direkte forkert og bærer præg af, at "forfatterne" ikke er lokale. Også ved ekstreme vejrforhold færdes der en del mennesker på diget for at opleve, hvor omskiftelig Østersøen og naturen omkring havdiget tager sig ud i forskelligt slags vejr. Med et fremtidigt kraftværk i ryggen vil denne naturperle for altid være ødelagt.

Lukning af digekronen er forringelse af det rekreative område, uanset tidspunktet for lukningen og uanset årsagen hertil.

Stien falder klart ind under definitionen af støjfølsomt område, da den både er udlagt som rekreativt område og i meget høj grad anvendes som sådant. Dette erkendes også klart i Miljørapport, Kapitel 3. Landskabelige forhold til Lokalplan 360-21, side 4 nederst.

Under billedet står: "Digerne er et vigtigt rekreativt element på Lolland".

I sammenfattende redegørelse for Forslag til LP 360-21, side 5: "Digestien er en velbesøgt rekreativ facilitet for området".

5.4 PETER HANSENS BOTANISKE HAVE

Den Botaniske Have / Peter Hansens Botaniske Have, Vesternæsvej 56, er et rekreativt område der omfattes af bekendtgørelsens^[1] grænseværdier på 39 dB(A) ved 8 m/s og 37 dB(A) ved 6 m/s.

Den supplerende støjberegning^[3] viser imidlertid en støjbelastning på ca. 43 dB(A) ved 8 m/s og ca. 41,5 dB(A) ved 6 m/s.

Grænseværdierne er således overtrådt.

Haven er på 30.000 m² og den er en af Nordeuropas største privatejede plantesamlinger. Haven, der er Peter Hansens livsværk, er anlagt i 1980 og har lige siden i stigende omfang år for år været anvendt som rekreativt område. Haven tiltrækker årligt tusindvis af besøgende.

Med sin unikke plantesamling og enestående anlæg er den et yndet udflugtsmål for flere tusinde turister årligt og benyttes af de omkringboende naboer som rekreativt område. Peter Hansen har fået regionalt tilskud til etablering af havens søer. Søerne er tilholdssted for myriader af frøer (bilag IV-arter). I sin tid var de nævnte tilskud betinget af, at Peter Hansen åbnede haven for lokale beboere – så de vederlagsfrit kunne komme i haven. Det sætter vi stor pris på; men er bekymrede over, hvordan fremtiden vil tegne sig for haven, hvis stilheden ikke mere er at finde på den skønne plet. Havens stilhed og atmosfære vil lide ubodelig skade, hvis forsøgsprojektet gennemføres.

Ligesom havdiget og digegravene, der er hjemsted for både frøer og tudser (bilag IV-arter), er Peter Hansens Have et stort, rekreativt aktiv for fastboende og turister i området. Bemærkninger fra Kåre Fog, biologisk konsulent vedlagt som **Bilag 19**.

Lolland Byråd besluttede den 27/11 2008, at Peter Hansens Botaniske Have i kommuneplanen gives status af "rekreativt område".

I forslag til kommuneplan 2010-2022 som blev vedtaget af Lolland Byråd 24/6 2010 er Peter Hansens Botaniske Have indarbejdet som "**rekreativt område**".

Via aktindsigt hos DONG Energy kan vi se, at Jørgen Heinemeier, By- og Landskabsstyrelsen i en mail af 26/2 2009 skriver til Tove Kjær Hansen, DONG Energy, at

"Det ville være ønskeligt at få belyst med en støjberegning hvis den botaniske have og bebyggelsen langs vejen nord for haven er at betragte som støjfølsom arealanvendelse, hvordan vil projektet så se ud for at støjgrænserne er overholdt?"

I marts 2009 har DONG Energy udført beregninger, som viser at der **max. kan placeres 3 vindmøller ved Kappel**.

Dong Energy v/ Poul B. Sørensen skriver den 2. marts 2009 (**Bilag 20**):

"Jeg har lagt Peter Hansens have samt området syd for denne ind som rekreativt område og foretaget en støjberegning med alle 7 møller. Haven skal ligge uden for det gule område, hvilket den ikke gør.

Ligeledes vedlagt en beregning med kun 3+4+5 på de planlagte placeringer. Ved kun 3 møller ligger haven mv. uden for en støjbelastning på 37 dB(A) ved vind på 6 m/s."

5.5 GOTTESGABE STRANDVEJ 2 OG 6

Ejendommene Gottesgabe Strandvej 2 og Gottesgabe Strandvej 6 er sommerhuse og derfor omfattet af bekendtgørelsens^[1] grænseværdier for støjfølsomt område med 39 dB(A) ved 8 m/s og 37 dB(A) ved 6 m/s.

Den supplerende støjberregning^[3] viser imidlertid støjbelastninger på 42 dB(A) ved 6 m/s for sommerhuset Gottesgabe Strandvej 2 og 41 dB(A) ved 6 m/s for sommerhuset Gottesgabe Strandvej 6.

Grænseværdierne er således overtrådt.

Disse huse anvendes ikke blot til sommerhusformål, men har også status af sommerhus. Gottesgabe Strandvej 6 har haft status af sommerhus, lige siden huset blev bygget i 1937, og det er aldrig blevet benyttet til andet end sommerhusformål.

Bl.a. ved brev af 28/4 2009 har Riddertoftes Beboerforening oplyst Miljøcenter Roskilde om, at man ved planlægningen skulle tage højde for, at Riddertoftes med de 2 sommerhuse, er et område med støjfølsom arealanvendelse, hvor grænseværdierne jfr. støjbekendtgørelsens^[1] § 3, stk. 1 pkt. 2) er gældende. DONG Energy og Lolland Kommune er ligeledes blevet orienteret herom.

Af DONG Energys egen informationsskrivelse omkring værditabsordningen^[7], fremgår det utvetydigt, at disse 2 adresser har status som "sommerhus".

6 FORSIGTIGHEDSPRINCIPPET

På en række punkter strider opstillingen af vindmøllerne mod forsigtighedsprincippet.

Det gælder bl.a. flg. områder:

6.1 SIKKERHEDSMARGEN FOR STØJ

Støjen fra de største møller er ikke kendt på nuværende tidspunkt. Tallene der er brugt i støjberregningerne er estimerede kildestøjsangivelser. Støjniveauet fra disse møller kan blive såvel lavere som højere.

Aalborg Universitet har flere gange redegjort for, at der er forskelle på flere decibel på støjen fra forskellige møller af samme størrelse, selv når møllerne er af samme fabrikat og model. Der henvises bl.a. til den nyeste undersøgelse/rapport "Lavfrekvent støj fra store vindmøller" af Henrik Møller og Christian Sejer Pedersen, Sektion for Akustik, Aalborg Universitet, juni 2010^[9].

Henrik Møller og Christian Sejer Pedersen skriver^[9]:

"I planlægningsfasen må man derfor indregne en sikkerhedsmargin for at sikre, at de rejste vindmøller vil overholde støjgrænserne. Der findes en international teknisk specifikation for dette, men den anvendes ofte ikke."

At man i planlægningsstadiet i et projekt med forsøgsmøller, hvor der er meget store usikkerhedsaspekter, planlægger med de maksimale grænseværdier for støj hos naboer, og endda overskrider disse er totalt uacceptabelt.

At vindmøller støjere mere jo ældre de bliver, det er et faktum.

Om "Støj fra Vindmøller" skriver Danmarks Vindmølleforening, Faktablad P7^[10]:

"Det er klogt at have en ekstra margin - f.eks. 2 dB(A) - i forhold til støjgrænsen, når møllens placering vælges. En vindmølle skal ikke kun overholde støjbekendtgørelsens krav på opstillingstidspunktet, men i hele møllens levetid. Når møllen først er stillet op, og det måske senere viser sig, at den støjer mere end tilladt, kan det være besværligt eller umuligt at støjdampe den effektivt."

I Kappel er der absolut ingen "ekstra margin" planlagt, derimod går dette projekt med decimalers nøjagtighed op til den tilladte grænseværdi for støj og derover.

Miljøcenter Roskilde skriver i sammenfatningen^[5]:

"Hvis mølle nr. 7 flyttes ca. 90 m og mølle nr. 6 ca. 40 m mod vest, overholdes støjgrænserne ved begge vindhastigheder ved alle beboelser på Gottesgabe Strandvej. Dette medfører en mindre justering af byggefeltet for mølle nr. 7, og "worst-case" scenariet med 7 møller 5-8 MW er fortsat muligt med justeringen af byggefeltet.

Det skal nævnes, at valg af en vindmølle nr. 7 med 0,2 dB mindre støjudsendelse end forudsat i beregningerne, vil kunne overholde støjgrænserne ved alle beboelser ved placering indenfor det byggefelt, som er angivet i lokalplanforslaget."

Konsekvenserne af, at diverse udskiftninger af komponenter i forsøgsmøllerne kan få en såvel positiv som negativ indflydelse på støjen, er der ikke taget højde for, ligesom der ikke er taget højde for det faktum, at støjen ændrer sig i takt med at møllerne bliver ældre og slidte.

Der er heller ikke taget højde for, at støjen ved punkterne A) Sommerhuse og B) Højbakkegaard stiger tilsvarende, når de 2 møller flyttes henholdsvis 90 og 40 meter mod vest.

Den maksimale grænseværdi for støj ved punkt A Sommerhuse er 37 dB(A) ved 6 m/s. Den supplerende støjregning af 5/11 2009^[3] viser, at støjen ved punkt A) Sommerhuse bliver 36,9 dB(A) ved 6 m/s.

De enkelte byggefelter for vindmøllerne er iflg. Lokalplan 360-21 ca. 100 meter i diameter. Lokalplanen blev vedtaget af Lolland Byråd den 24/6 2010.

VVM-redegørelsen^[3], del 2, side 99:

*For så vidt angår den nøjagtige placering af møllerne skal **de anvendte positioner på nuværende tidspunkt betragtes som omtrentlige**, idet der kan blive behov for mindre justeringer i forbindelse med detailprojekteringen. Disse justeringer vurderes at være af beskeden størrelsesorden, der ikke har betydning for projektets virkning på miljøet.*

Hvis vindmøllerne bliver placeret nærmere beboelse end det, der er anført i støjregningen af 5/11 2009^[3], kan støjgrænserne ikke overholdes, medmindre der bliver valgt nogle vindmøller som støjer mindre. Det er ganske få meter, det drejer sig om.

Da der er tale om et område til forsøgsmøller, må vi antage, at der ikke er et stort udvalg af vindmøller at vælge imellem.

Forsøgsvindmøllerne er endvidere planlagt med meget lille indbyrdes afstand. Afstanden mellem møllerne har vi beregnet ned til 2,1 gange rotordiameteren. Hvis møllernes placering indenfor det 100 meter store byggefelt ændres, må det forudses, at møller vil blive placeret nærmere nabobeboelse end anført i VVM-redegørelse og miljørapport, da der i selve mølleområdet ikke er den tilstrækkelige plads.

Da der er tale om forsøgsmøller, vil det ikke være et alternativ at stille krav om, at møllerne drosles ned, for at de kan overholde gældende grænseværdier for støj.

Ved enhver planlægning af forsøgsvindmøller bør der planlægges med mindre grænseværdier end de maksimale, og forsigtighedsprincippet bør iagttages.

6.2 LAVFREKVENT STØJ

Ved Kappel planlægges med forsøgsmøller som vil overskride den vejledende grænseværdi for indendørs lavfrekvent støj, som er anført i Miljøstyrelsens orientering nr. 9^[11].

Det fremgår af miljørapportens^[35] tabel 2.7, at den vejledende grænseværdi for indendørs lavfrekvent støj, i tilfælde b) konservative reduktionstal, vil blive overskredet i mindst 5 af 6 tilfælde ved 8 m/s og i mindst 1 af 6 tilfælde ved 6 m/s.

Efter en henvendelse fra borgergruppen i Kappel den 21/2 2010 er det konstateret, at Delta ikke har brugt Miljøstyrelsens reduktionstal, men nogle reduktionstal, som er lavere.

DELTA skriver i Teknisk Notat "Vindmøllepark ved Kappel, kommentarer til indsigelse af 21. februar 2010^[12]:

*Resultaterne i kolonnerne mærket a) svarer til det gennemsnitlige støjbidrag over et år i et "gennemsnitshus". Resultaterne i kolonnerne mærket b) svarer til det gennemsnitlige støjbidrag over et år, man **mindst vil kunne måle i de 10 % dårligst isolerede huse.***

*Miljøstyrelsens kommende reduktionstal ændrer altså ikke ved resultaterne i DELTA-notat [10]. Blot vil der **ved brug af Miljøstyrelsens reduktionstal skulle ændres i formuleringen fra de "10 % dårligst isolerede huse" til "de 10 - 20 % dårligst isolerede huse"**.*

Der vil således kunne forventes overskridelser i **mindst** 5 af 6 tilfælde i de 10-20 % dårligst isolerede huse ved 8 m/s.

På trods af, at Lolland Kommune har fået tilsendt Deltas notat af 1. marts 2010^[12], har kommunen ikke ændret de fejlagtige oplysninger i miljørapporten^[35], og lokalplanen er derfor vedtaget på et fejlagtigt grundlag, for så vidt angår afsnittet "Støjbidrag for de planlagte vindmøller indendørs".

Konsekvenserne af den ændrede og mere vestlige placering for mølle 6 og 7 er der ikke redegjort for i lokalplanen med tilhørende miljørapport, men **overskridelserne kan kun ændre sig til det værre, da støjen bliver højere i den vestlige del med mange sommerhuse og beboelser.**

De fleste huse i nærområdet til Kappel er gamle huse, sommerhuse og blandt disse også en del ældre sommerhuse. Disse huse har som følge heraf dårlig isolering, og en meget stor andel af husene/sommerhusene må antages at ligge indenfor intervallet 10-20 % af de dårligst isolerede huse.

Uddrag fra konklusion af undersøgelsen "Lavfrekvent støj fra store vindmøller", juni 2010^[9]:

"Den indendørs lavfrekvente støj i naboafstand varierer med vindmølle, lydisolering af rummet og position i rummet. Hvis støjen fra de undersøgte store vindmøller har et udendørs A-vægtet lydtrykniveau på 44 dB, det maksimale i den danske regulering af støj fra vindmøller, er der risiko for, at en betragtelig del af beboerne vil være generet af lavfrekvent støj, selv indendørs.

Den danske aften/nat-grænse på 20 dB for A-vægtet støj i frekvensområdet 10-160 Hz, som gælder for støj fra virksomheder (men ikke for vindmøllestøj), vil blive overskredet i opholdsrummene hos mange af de naboer, der ligger tæt ved grænsen på de 44 dB. Problemerne reduceres betydeligt med en udendørs grænse på 35 dB."

Undersøgelsens^[9] delkonklusion vedlagt som **Bilag 21**.

I Kappel planlægger man med støj på op til 44 dB(A).

Beboelserne på Gottesgabe Strandvej, Riddertoften, Havsnæsvej, Vesternæsvej 1-29 / 2-58, Kappelvej 1 og dele om sommerhusområdet ved Vesternæs har en beregnet udendørs støj 35-42 dB(A) ved 6 m/s, og op til 44 dB(A) ved 8 m/s.

Beboelserne vil iflg. Deltas tekniske notat^[12] af 1. marts 2010 samt VVM-redegørelsen^[5] og miljørapporten^[32], blive belastet med lavfrekvent støj inden døre i opholdsrummene.

Dette skal sammenholdes med, at symptomerne ved påvirkning af lavfrekvent støj, som bl.a. beskrives således:

Forstyrrelse og irritation, hovedpine, udmattelse og søvnbesvær, stærkt generet eller ligefrem plaget. Efter lang tids påvirkning beskrives symptomerne som voldsom træthed, smerte eller tryk på trommehinderne og i hovedet, vibrationer i kroppen, kvalme og svimmelhed og der er mere.

Af Lokalplanens^[34] bilag A "Ikke teknisk resumé" fremgår:

Kommuneplantillæggets^[13] afsnit 5 "Miljøpåvirkninger i driftsfasen" fremgår:

5.3.6 Menneskers sundhed

Hvis det efter idriftsættelsen af de nye vindmøller skulle vise sig, at der er betydende lavfrekvent støj i enkelte nabohuse hidrørende fra vindmøllerne, vil DONG Energy tilbyde at gennemføre tiltag til at løse problemerne, f.eks. tilbyde bygningsmæssige tiltag.

"Betydende" er en meget upræcis angivelse.

At det er DONG Energy / bygherren selv, der skal vurdere, om støjen er "betydende", kan ikke være korrekt og er absolut ikke betryggende.

Boligen er ukrænkelig og Naturklagenævnet bedes tage stilling til det retlige spørgsmål.

Trods gentagne forespørgsler har vi ikke kunnet få oplyst hvad sådanne lovede bygningsmæssige tiltag består i og ej heller, om det er noget, DONG Energy har erfaring med. Desuden er vi bekendt med, at det er endog meget problematisk at foretage bygningsmæssige tiltag, der har til formål at mindske lavfrekvent støj inden døre. Der er derfor ingen sikkerhed for, at de eventuelle "forbedringer", som DONG Energy tilbyder, skulle have den ønskede effekt.

Forsigtighedsprincippet bør iagttages med hensyn til den lavfrekvente støj og tilladelserne erklæres ugyldige.

Beboerne i Kappel må ikke bruges som forsøgspersoner, uden at have givet deres tilsagn.

Lavfrekvent støj behandles i VVM-redegørelsen, men dette alvorlige problem nævnes ikke fremover. DELTAs egne beregninger har vist, at der vil blive store gener for befolkningen. Forholdet ties ihjel, og Dong er ikke reelt bundet til noget som helst omkring tiltag for at løse problemet.

Lolland Kommune og Miljøcenter Roskilde vedtager et projekt, som ikke kan overholde gældende støjgrænser for almindelig støj, og som vil give meget store problemer med lavfrekvent støj hos beregnet 5 af 6 naboer i de på landsplan 20 % dårligst isolerede huse. Vel at mærke nabobeboelser, som ikke skal nedlægges.

6.3 MENNESKERS SUNDHED

Omkring menneskers sundhed indskrænker VVM-redegørelsen sig til at nævne, at det er gavnligt for sundheden, og der udledes mindre kvælstofoxid og svovldioxid, når man sætter store møller op.

Den **stresspåvirkning**, som naboskabet til en forsøgsvindmøllepark af de dimensioner som den projekterede har, er **ikke** behandlet, idet man blot henholder sig til, at lovene er overholdt.

Stresspåvirkningen ved naboskabet til to 200 meter høje lysafmærkningsmaster med 40 – 60 blink i minuttet med en lysstyrke på til 200.000 Candela er ikke belyst nærmere, og den ene mast er planlagt placeret 731 meter fra nærmeste nabo. Lysgenerne om aftenen og om natten vil blive enorme.

Omkring menneskers sundhed ved påvirkningen af lavfrekvent støj henvises til afsnit 6.2 og 6.3.

Af hensyn til beboerne i nærområdet og da forsigtighedsprincippet ikke er iagttaget, bør Lokalplan 360-21 med tilhørende miljørapport bør erklæres ugyldig.

6.4 SIKKERHEDSRISIKO – MØLLERNES INDBYRDES AFSTAND

Ved Kappel planlægges med afstande mellem forsøgsmøllerne ned til 2,1 x rotordiameter. De 5 møller nærmest diget er planlagt med en indbyrdes afstand på 2,1 – 2,4 x rotordiameteren.

5 af de 7 forsøgsvindmøller er planlagt placeret med mindre indbyrdes afstand mellem møllerne end 3 x rotordiameter, og Miljøcenter Roskilde har ikke stillet særlige krav eller taget særlige forbehold m.h.t. sikkerheden i deres tilladelser.

Det vurderes som en væsentlig sikkerhedsrisiko.

Om den indbyrdes afstand mellem vindmøller skriver Regeringens planlægningsudvalg for vindmøller på land^[14] således:

”For at opnå en optimal udnyttelse af vindenergien bør vindmøller placeres med en vis indbyrdes afstand, så de ikke skaber læ for hinanden. Den påkrævede afstand varierer med vindmøllernes opstilling i forhold til den fremherskende vindretning. I praksis betyder afstandskrav til naboer mv. dog oftest, at der planlægges for mindre indbyrdes afstande end det teknisk set optimale.

Møller med en tæt indbyrdes afstand risikerer at skabe turbulens for hinanden, som kan være en sikkerhedsmæssig belastning for konstruktionen.

For afstande under 3 x rotordiameter må man tage særlige forbehold for dette, og planlægning herfor bør undgås.”

Planlægningsudvalgets anbefaling om minimum 3 x rotordiameter mellem møllerne er ikke iagttaget i Kappel. Når man så sammenholder dette med, at der som fysisk krav til forsøgsområdet kræves ”vindforhold med højere turbulens, så de kraftigere påvirkninger kan bidrage til at påvise eventuelle svagheder i dimensioneringen”, **så er sikkerhedsforholdene fra dag ét i projektet uacceptable.**

I august 2007 fremgik det af fagbladet Ingeniøren, at der er stadig flere alvorlige vindmølleuheld, og at større møller fører til flere uheld. De store møller har svært ved at modstå vindens kræfter, og konstruktionen af møllerne kan ikke stå distancen, lød forskernes dom.

For at sikre, at vindmøllerne ikke udsættes for for store belastninger, har Vindmølleindustrien vurderet, at afstanden skal være på **5** x rotordiameter eller mere. Dette skrev Vindmølleindustrien den 16. marts 2009 i deres hørings svar^[19] til vindmøllecirkulære og vejledning:

**§ 1, stk. 1 Vindmøllernes opstillingsmønster
Vejledningens afsnit om opstillingsmønster**

Set ud fra et teknisk synspunkt vil der imidlertid være **behov for en større afstand på 5 gange rotordiameter** eller i særlige tilfælde mere mellem møllerne på en given placering, **for at de ikke udsættes for for store belastninger**, der vil forkorte levetiden. Vi vil derfor opfordre til, at denne bemærkning tilføjes.

**Forsigtighedsprincippet bør iagttages og tilladelserne erklæres ugyldige.
Alternativt bør der stilles skærpede krav til projektet.**

7 PLANLOV, NATURBESKYTTELSSESLOV M.M.

5 af de 7 vindmøller, heriblandt de 3 største samt lysafmærkningsmasten vest for møllerne er planlagt placeret på et areal, der er omfattet af strandbeskyttelseslinjen.

Opstillingen af møllerne og lysafmærkningsmasten forudsætter en dispensation fra strandbeskyttelseslinjen.

Vindmøllerne er planlagt indenfor kystnærhedszonen og delvis inden for strandbeskyttelseslinjen, på trods af, at vindmøllerne ikke er afhængige af kystnærhed.

Opstillingen af vindmøllerne strider mod bl.a. bestemmelserne i naturbeskyttelsesloven og planloven. Der henvises til afgørelser truffet af Naturklagenævnet.

J.nr. NKN-1321-00265, 20/11-2008:

Efter **naturbeskyttelseslovens § 15, stk. 1**, må der ikke foretages ændringer i tilstanden inden for strandbeskyttelseslinjen. Hovedformålet med bestemmelsen er at sikre en generel friholdelse af kystområderne mod indgreb, der ændrer den nuværende tilstand og anvendelse. Forbudet i **naturbeskyttelseslovens § 15** retter sig mod tilstandsændringer.

Det er en tilstandsændring, hvis der foretages ombygning af en eksisterende bygning, hvorved dens ydre fremtræden ændres. Ændret anvendelse af eksisterende bygning kan være omfattet af forbuddet mod tilstandsændringer, selv om der ikke sker en ændring af bygningens ydre fremtræden.

Der kan kun, jf. **§ 65, stk. 1**, i særlige tilfælde gøres undtagelse fra forbudsbestemmelsen i **§ 15**. Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, dispenseres der kun, når der foreligger en særlig begrundelse herfor og når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

J.nr. NKN-33-02271, 13/1-2008:

Ifølge **planlovens § 5a** skal landets kystområder friholdes for bebyggelse og anlæg, som ikke er afhængige af kystnærhed, og at det for planlægningen i kystnærhedszonen ifølge **§ 5b** gælder, at der kun må planlægges for anlæg i landzone, hvis der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for kystnær placering.

Af **lovbemærkningerne til planlovens § 5 b** fremgår, at nye anlæg i landzone ikke er udelukket, men at udgangspunktet er, at sådanne anlæg skal lokaliseres i størst mulig afstand fra kystlinjen og fortrinsvis bag eksisterende bebyggelse. Det fremgår endvidere, at bestemmelsen pålægger de planlæggende myndigheder at godtgøre behovet for kystnær beliggenhed, herunder i fornødent omfang at belyse mulighederne for placering uden for kystnærhedszonen. En godtgørelse af behovet kræver en særlig planlægningsmæssig og/eller funktionel begrundelse.

Miljøcenter Roskilde og DONG Energy har **ikke** godtgjort behovet for kystnær beliggenhed, og har undladt reelt at belyse mulighederne for placering uden for kystnærhedszonen, som anført i lovbemærkningerne til planlovens § 5 b. Se denne skrivelses afsnit 3.1 og 8.1.

At erstatte de nuværende 24 ens vindmøller, 49,4 meter høje, som i dag er placeret langs kysten, med 7 visuelt forskellige forsøgsvindmøller i varierende højde, 150-200 meter + 2 stk. 200 meter høje lysmaster, **vurderes som en meget væsentlig ændring af områdets tilstand og anvendelse.**

Området vil blive forandret til et meget voldsomt industriområde og af Lokalplanen, side 3 fremgår det, at **”Vindmøllernes størrelse medfører, at de bør ansues som et kraftværk i stedet for den traditionelle opfattelse af vindmøller”.**

De nye møller er væsentligt højere end de gamle møller. De mindste af de nye møller er mere end 3 gange så store og den største mere end 4 gange så stor.

Herudover skal de nye møller lysafmærkes med højintensivt blinkende hvidt lys, 40-60 blink i minuttet, med en lysstyrke på 2.000-200.000 candela +/- 25%.

Den krævede lysafmærkning placeres på to 200 meter høje gittermaster. Lysafmærkningen vil give meget store gener for nærzonen, og som det fremgår af VVM-redegørelsens^[4] side 88, vil lyset blive set overalt i de mørke timer, og især blinkene vil være iøjnefaldende.

De gamle møller har ingen lysafmærkning.

De gamle møller har en skønnet restlevetid på max. 2 år. 10 af de 24 møller har været taget ud af drift i længere perioder på 1-3 år, og de fleste af disse 10 møller er fortsat ude af drift, da de ikke har kunnet overholde gældende støjregler, og da DONG Energy ikke har kunnet skaffe reservedele til møllerne.

Placeringen af de nye vindmøller er landskabeligt meget uheldigt i forhold til oplevelsen af de store vidder og i forhold den regionale sti.

For strandbeskyttede arealer gælder der efter naturbeskyttelseslovens § 15 et generelt forbud mod ændringer i tilstanden. Ved lovens udformning blev det forudsat, at forbudsbestemmelsen skal administreres restriktivt.

Hvis Naturklagenævnet vurderer, at en kystnær lokalisering er funktionelt begrundet for forsøgsmøllerne, bør møllerne fjernes efter at forsøgsperioden – anslået 5-6 år – er udløbet, og de nye vindmøller skal ikke kunne overgå til produktionsvindmøller, når forsøgsperioden er slut.

Naturbeskyttelsesloven (Bekendtgørelse af Lov om Naturbeskyttelse)

Formålet med Naturbeskyttelsesloven er ifølge tekstens § 1, at loven skal medvirke til at værne landets natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet.

I stk. 2 står der dernæst, at loven særligt tilsigter

- 1) at beskytte naturen med dens bestand af vilde dyr og planter samt deres levesteder og de landskabelige, kulturhistoriske, naturvidenskabelige og undervisningsmæssige værdier,
- 2) at forbedre, genoprette eller tilvejebringe områder, der er af betydning for vilde dyr og planter og for landskabelige og kulturhistoriske interesser, og
- 3) at give befolkningen adgang til at færdes og opholde sig i naturen samt forbedre mulighederne for friluftslivet.

Stk. 3. Der skal ved lovens administration lægges vægt på den betydning, som et areal på grund af sin beliggenhed kan have for almenheden.

Vores påstand er, at Lokalplan 360-21 ikke overholder en række af bestemmelserne i loven og dermed bør erklæres ugyldig.

De planlagte forsøgsmøller vil netop ikke sikre befolkningen adgang til at færdes og opholde sig i den natur, der grænser op til planlægningsområdet, og netop området i planlægningsområdet og de tilstødende arealer er udlagt som rekreative områder til gavn for almenheden. Det vil ikke forbedre friluftslivet i det pågældende område, idet det beregnede støjniveau ligger langt over de lovmæssige støjkrafter for rekreative områder og samtidig vil dele af diget/digekronen skulle lukkes i perioder, når der opstår fare for overisning af møllevingerne. Det strider i høj grad imod lovens Kapitel 4 - Offentlighedens adgang til naturen – Strande

§ 22. Strandbredder og andre kyststrækninger er åbne for færdsel til fods, kortvarigt ophold og badning på arealer mellem daglig lavvandslinje og den sammenhængende landvegetation, der ikke er domineret af salttålede planter eller anden strandbredsvegetation. Adgang sker på eget ansvar. Det er tilladt kortvarigt at have en båd uden motor liggende på strandbredden. I perioden 1. april-30. september skal hunde føres i snor. Hunde skal altid føres i snor, hvor der er græssende husdyr. I perioden 1. september-31. maj er ridning tilladt på den ubevoksede strandbred og direkte ned dertil, hvis der er lovlig adgang til stranden.

Stk. 2. Reglen i stk. 1 omfatter ikke arealer, der inden den 1. januar 1916 er udlagt som have eller inddraget under en erhvervsvirksomhed, der drives på ejendommen. Det samme gælder forsvarsanlæg og havneanlæg.

Stk. 3. Offentlighedens adgang må ikke forhindres eller vanskeliggøres.

Stk. 4. På privatejede strandbredder og kyststrækninger må ophold og badning ikke finde sted inden for 50 m fra beboelsesbygninger.

I § 22 stk. 3 overtræder Lokalplan 360-21 lovens bestemmelser om, at offentlighedens adgang til stranden ikke må forhindres eller vanskeliggøres.

Generne fra møllerne er kun baseret på beregningerne i VVM-redegørelsen.

Da lokalplanen er baseret på VVM-redegørelsen fra Miljøcenter Roskilde, er det vores påstand, at sandsynligheden for større gener kan blive en følge.

Den beregnede kasteafstand for så store møller er trods alt beregnet til at være imellem 245 og 285 meter ved vindhastigheder på hhv. 13 og 25 m/s.

Derfor bør Lokalplan 360-21 erklæres ugyldig.

7.1 SERIE 0-MØLLER – KRAV TIL PRØVEPLADSER

Kommuneplantillægget og VVM-tilladelsen omfatter placering af serie-0 møller ved Kappel.

Det gøres gældende, at de planlæggende myndigheder ikke har godtgjort behovet for kystnær beliggenhed.

Af rapporten om forsøgsvindmøller på land (R20) fremgår en definition af serie 0-møller og betingelser for møllerne. Det fremgår klart af rapporten, at **serie 0-møller kan placeres i nærheden af skov, bakket terræn eller i nærheden af andre vindmølleparker.**

Rapporten om forsøgsmøller på land (R20):

4. Definition af serie 0-møller og betingelser for møllerne

4.1 Serie 0-møller

... For serie 0-møller vil kravene være prøvepladser, hvor møllerne udsættes for realistiske påvirkninger over længere tid. Ud over placering i åbne landområder kan pladserne godt være i nærheden af skove, i bakket terræn eller i nærheden af andre vindmølleparker.

7.2 SERIE 0-MØLLER – KRAV TIL VINDFORHOLD

Det fremgår endvidere af rapporten om forsøgsvindmøller på land (R20), at kravene vil være prøvepladser, hvor møllerne udsættes for realistiske påvirkninger over længere tid.

4.2 Vindforhold

... I forbindelse med afprøvninger af serie 0-møller lægges der mere vægt på forhold som indkøring, service og vedligehold, derfor vil pladser med lavere gennemsnitlige vindhastigheder end svarende til kravene ved prøvning af holdbarhed, styrke og sikkerhed også kunne benyttes.

Realistiske påvirkninger vil kunne opnås på havet, specielt da det er havvindmøller som DONG Energy ønsker at afprøve. Placeringen på land i Kappel medfører bl.a., at møllerne ikke må køre i månederne maj-september kl. 19-21, hvor de vil kaste alt for meget skygge hos naboer. Endvidere vil møllerne i nogle tilfælde skulle drosles ned for ikke at bidrage med for højt et støjniveau hos nabobeboelserne.

Landplaceringen i Kappel er bl.a. derfor ikke hensigtsmæssig og optimal.

Miljøministeren har i maj 2007, i et svar på spørgsmål 152^[20], redegjort for, at **afprøvningen af havvindmøller på land er begrundet i praktiske og økonomiske hensyn, idet det er billigere at arbejde på land frem for havet.**

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 152^[20] stillet af Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg: Spørgsmål 152

Vil ministeren oplyse, hvad begrundelsen er for at placere et antal demonstrationsmøller i Kappelområdet på Sydlolland på land og ikke på havet og samtidig oplyse mulige alternative placeringer, jf. MPU alm. del - bilag 374

Svar

Af hensyn til udviklingen af vindmølleteknikken er det vigtigt at give forskningen, industrien og energiselskaberne mulighed for at afprøve og teste nye vindmøller på land såvel som til havs.

*Når nye typer havvindmøller afprøves på land, skyldes det blandt andet **praktiske og økonomiske hensyn**, idet mølleopstilling, udskiftning af anlægsdele, afprøvning, testning, kontrol mv. gennem hyppige besøg er betydeligt nemmere **og billigere at arbejde med på land end på havet.***

Jeg kan oplyse, at den konkrete lokalitet, Kappel allerede i Storstrøms Amts Regionplan-2005 er udlagt til vindmølleområde.

Hvad angår den konkrete plansag om placering af demonstrationsmøller i Kappelområdet, så er der tale om serie 0-møller, altså de første eksemplarer af en serie, som en given vindmøllefabrikant producerer. For sådanne møller er det nødvendigt at afprøve og teste møllerne, med henblik på at optimere design, teknik mm.

Plansagen er fortsat under behandling i Skov- og Naturstyrelsen, jf. den fungerende miljøministers svar af 10. maj 2007 på udvalgets spørgsmål nr. 151 (alm. del), hvori udvalget er lovet en orientering, når der træffes afgørelser i sagen.

Praktiske og økonomiske hensyn kan ikke begrunde at planlovens og naturbeskyttelseslovens restriktive bestemmelser tilsidesættes.

Spørgsmålet om alternative placeringer er ikke behandlet.

7.3 SERIE 0-MØLLER - FORSØGENE

VVM-redegørelsen^[4], side 99:

Forsøgsaspekterne ved Kappel vil primært være relateret til overvågningsprogrammer og udskiftning/afprøvning af komponenter i møllerne samt afprøvning af procedurer for servicering af møllerne.

Generelt vil der ikke blive gennemført forsøg med belastninger/ydeevne for møllerne.

Generelt vil der ikke blive gennemført forsøg med belastninger/ydeevne for møllerne. Det fremgår af VVM-redegørelsen og netop dette bekræftede Per Hjelmsted Petersen, DONG Energy, på borgermødet i Kappel Forsamlingshus den 26. august 2009.

Per Hjelmsted Petersen bekræftede også, at de forsøg som DONG Energy planlægger med i Kappel er træning, overvågning og udskiftning og at disse forsøg ikke er vindafhængige. Overvågningen af møllerne ville kunne ske fra en computer langt væk fra Kappel, f.eks. fra København.

Der er hverken en funktionel eller planlægningsmæssig begrundelse for den kystnære lokalisering. Lokaliseringen kan ligge uden for kystnærhedszonen.

Hverken kommuneplantillægget eller VVM-redegørelsen tilvejebringer tungtvejende argumenter for en funktionel eller planlægningsmæssig placering af forsøgsmøllerne indenfor strandbeskyttelseslinjen eller kystnærhedszonen.

At placere 7 forsøgsvindmøller med tilhørende lysafmærkningsmaster inden for kystnærhedszonen vil være i strid med planloven, men vil også kunne danne præcedens m.h.t. placeringen generelt af serie 0-forsøgsvindmøller.

8 KONFLIKTER MED VINDMØLLECIRKULÆRET

På en række punkter strider opstillingen af vindmøllerne mod bestemmelserne i Cirkulære om planlægning for landzonetilladelse til opstilling af vindmøller nr. 9295 af 22.05.2009 (Vindmøllecirkulæret)^[17].

Det gælder flg.:

8.1 § 1 – HENSYN - ALTERNATIVER

I Lolland kommunes notat "Sammenfattende redegørelse for Forslag til LP 360-21 Forsøgsvindmøller ved Kappel med tilhørende Miljørapport" står der:

"Kappelområdet er valgt af flere årsager: Der er en ældre, udskiftningsmoden møllepark, området er relativt tyndt befolket, vindforholdene er optimale og der er i forhold til andre områder i landet få interessekonflikter.

Det havde allerede Storstrøms Amt øje for, da de udlagde området til vindmølleområde. Det betyder selvfølgelig ikke, at det ikke er generende for de nærmeste beboere, men gennem planlægningen er generne søgt minimeret mest mulig.

Det er vurderet, at de foreslåede alternativer ikke er reelle alternativer til en demonstrationsmøllepark. I nogle af alternativerne (Bogø inddæmningen og Nøjsomheds Odde) er der relativt nye møller der i givet fald skulle nedtages.

Disse områder er også vurderet at kunne rumme større vindmøller ad åre, når eksisterende møller er udtjent – områder er således ikke alternativer, men supplement.

Et alternativ bestående af 5 store møller langs diget til erstatning af de eksisterende 24 langs diget er vurderet ikke at være relevant for at gennemføre den ønskede afprøvning."

Vindmøllecirkulæret ^[17], § 1:

Produktion af elektricitet ved hjælp af vindmøller udgør en vigtig del af den danske energipolitik. Opstilling af vindmøller på land har samtidig væsentlig indflydelse på omgivelserne. En bæredygtig udbygning med vindmøller nødvendiggør derfor, at der gennem planlægningen og landzonesagsbehandlingen tages omfattende hensyn ikke alene til muligheden for at udnytte vindressourcen, men også til nabobeboelse, natur, landskab, kulturhistoriske værdier og de jordbrugsmæssige interesser.

Miljørapport til Lokalplan 360-21:

Alternative placeringer af forsøgsmøllerne

Der er på landsplan på nuværende tidspunkt kun udpeget ganske få lokaliteter, hvor det vil være muligt at opstille meget store forsøgsmøller. I "Rapport fra den tværministerielle arbejdsgruppe om forsøgsvindmøller på land" (Energistyrelsen 2007) peges på kun 8 lokaliteter, som muligvis vil være egnede, samtidig er der et betydeligt behov for lokaliteter til formålet.

De øvrige mulige lokaliteter er derfor ikke egentlige alternativer til forsøgsmølleområdet ved Kappel, idet der vil være behov for alle de lokaliteter, der efter nøjere vurderinger viser sig anvendelige.

At branchen, vindmølleindustrien og bl.a. DONG Energy mener, at der er behov for samtlige 8 udpegede arealer, gør ikke Kappel egnet.

Den tværministerielle arbejdsgruppe pegede udelukkende på områder, hvor vindmølleindustrien enten var gået i gang med undersøgelser eller ønskede at gå i gang med undersøgelser og som muligvis var egnede til forsøgsmøller.

De 8 områder blev ikke vurderet og udpeget som de bedst egnede!

At undlade at undersøge alternative placeringer med begrundelsen, at "der er brug for alle arealer", er en grov tilsidesættelse af alle regler.

At man ikke tidligere har kunnet finde egnede områder, må ikke betyde, at det næste område man peger på pr. automatik er egnet, fordi de andre områder ikke var det. Det er et krav, at der sker en saglig og velbegrundet vurdering.

Danmarks Naturfredningsforening har i marts 2010 udgivet rapporten "Placering af Vindmølle-testfelt [2010] -geografisk model af mulige testfelter for store vindmøller". Flere andre områder, også på Lolland, er iflg. denne rapport gunstigere, dels fordi områderne er større, og dels fordi et mindre antal husstande skal nedlægges.

DN har søgt efter mulige områder for placering af vindmølle-testfelter på 4,4 x 1 km der opfylder vind-, landzone-, fredskovs-, frednings- og Natur 2000-kriteriet.

DN's analyse 3 med op til 10-boligadresser viser flere alternativer til Kappel, også på Lolland. DN's analyse 2 med op til 6-boligadresser viser ligeledes flere alternativer til Kappel, og et enkelt af dem i Lolland Kommune.

De udsøgte områder er mere end dobbelt så store som Kappel. Vindmølleområdet i Kappel er under 1 km² og rammeområdet under 2 km².

Bl.a. Støjen hos nærmeste naboer ville blive mindre, hvis et af disse områder blev brugt og et færre antal beboelser skulle nedlægges.

Storstrøms Amt udlagde såvel Kappel som Nøjsomheds Odde til vindmølleområde for forsøgsvindmøller. Det fremgår dog ikke af Storstrøms Amts materiale, at de har foretaget en konkret vurdering og sammenlignet med andre områder, som Miljøcentret giver udtryk for skulle være sket.

Den tværministerielle arbejdsgruppe^[15], som i februar 2007 udpegede 8 områder til forsøgsmøller, heriblandt Kappel, pegede udelukkende på områder, hvor vindmølleindustrien enten var gået i gang med undersøgelser eller ønskede at gå i gang med undersøgelser. Selv om vindmølleindustrien flere steder skriver, at de 8 områder i 2007 blev vurderet som de bedst egnede, så er det ikke korrekt.

Af rapporten "Afprøvning og demonstration af vindmøller" fra Megavind, juni 2008 fremgår:

Afstands- og miljøkrav

*Det er klart, at alle miljø- og afstandskrav skal overholdes i forbindelse med etableringen af nye pladser til demonstration af prototyper. Der bør så vidt muligt arbejdes for at identificere områder **med god afstand til nærmeste naboer** for at opnå tilstrækkelig rummelighed i afprøvningsmulighederne og for at tage størst muligt hensyn til omgivelserne.*

I Kappel har man **mindst mulig afstand til naboer** og rummeligheden i afprøvningsmulighederne vil være begrænsede. Dette uddybes i afsnit 6.4.

Miljørapport til Lokalplan 360-21 Alternative placeringer af forsøgsvindmøllerne:		Herværende klages bemærkninger:
"Kappel II"		
	<i>Området er vindmæssigt velegnet, vindressourcerne er lige så gode som ved Kappel</i>	Vindmæssigt egnet.
	<i>I forslag til tillæg nr. 11, er området udlagt til tre vindmøller med en max. højde på 120 m. Dette er ikke realistisk, hvis området skal anvendes til forsøgsvindmøller.</i>	Området er ikke udpeget til område for forsøgsvindmøller i Regionplan 2005-2017 ^[7] .
	<i>DONG Energy foreslog under høringsperioden, at der alternativt kunne opstilles to møller med max. højde 160 m, hvilket dog ville medføre en række problemer med overholdelse af dagældende retningslinjer.</i>	Kappel overholder heller ikke dagældende retningslinjer.
	<i>Endvidere er der – bortset fra Kappel vindmøllepark - et antal møller indenfor 4,5 km afstand, som i givet fald skal nedlægges. En del af disse møller tilhører ikke DONG Energy og/eller er store møller af nyere dato, som ikke er omfattet af skrotningsordningen. Lokaliteten kan derfor ikke være et aktuelt eller realistisk alternativ til opstilling af forsøgsvindmøllerne.</i>	Ved Kappel er der ikke mindre en 3 vindmøller, som ikke tilhører DONG Energy. Herudover er der andre 3 vindmøller, som DONG Energy overtog i 2006.
Nøjsomheds Odde		
	<i>Nøjsomheds Odde på Nordvestlolland har ligesom Kappel gode vindforhold og god afstand til beboelser.</i>	Vindmæssigt egnet. I foråret 2010 udpeget som egnet område til forsøgsvindmøller af Danmarks Naturfredningsforening Området er større end Kappel. Iflg. Miljøministeriets afstandskort til planlægning af vindmøller er afstanden

		til beboelser betydeligt større en afstanden ved Kappel Færre boliger ville skulle nedlægges.
	<i>Imidlertid er møllerne på Nøjsomheds Odde udskiftet indenfor de senere år, og parken består i dag af 1 og 2 MW møller, som formentlig har mindst 10 års restlevetid.</i>	Møllerne ved Nøjsomhed er fra 2000. Hvis man i THY kan fælde store områder med skov for at finde de optimale pladser, så må man også kunne udskifte vindmøller før de er totalt udtjente, hvis området er det bedst egnede.
	<i>Nøjsomheds Odde kan blive aktuel som forsøgsområde på et senere tidspunkt når de nuværende møller skal udskiftes og under forudsætning af, at nærmere planlægning og undersøgelser viser, at det er muligt.</i>	Nøjsomheds Odde er i Regionplan 2005-2017 ^[7] udpeget på lige fod med Kappel og er ikke specielt udvalgt til større vindmøller.
	<i>Arealerne ved Nøjsomheds Odde er i øvrigt ikke udpeget til forsøgsmølleopstilling i førnævnte rapport om forsøgsmøller på land.</i>	I lyset af den korte periode den tværministerielle arbejdsgruppe har haft til arbejdet, er udvælgelsen af egnede placeringer foregået med udgangspunkt i allerede foreliggende materiale. Arbejdsgruppen har ikke taget stilling til hvilke områder der var egnet.
Andre forslag		
	<i>Forslaget med kun 5 vindmøller er belyst m.h.t. afstande til naboer, støj og skyggepåvirkning (afsnit 2 om miljøpåvirkning af møllerne i drift). Kun 5 vindmøller i én række langs kysten ville betyde en reduktion af støjbidraget fra møllerne med 1 – 2 dB(A) hos naboerne nord og øst for møllerne, men vil stadigvæk ikke kunne overholdes ved 6 ud af de 8 beboelser i Ravnegravene.</i>	Miljørapporten indeholder kun tabel 2.3, hvor alternativet med 5 møller fremgår. Desuden fremgår dette: Hvis antallet af møller reduceres til en række med 5 møller reduceres støjbidraget ved målepunkterne med 1 – 1,5 dB(A) i punkterne A – D og med 3 dB(A) i punkt E. Ved de to nordlige beboelser i Ravnegravene (G og I) vil grænserne kunne overholdes. Væsentlige forbedringer opnås på nogle meget væsentlige punkter. Støj, skygge, visuelt og færre nedlagte boliger.
	<i>De miljømæssige gevinster ved en reduktion af projektet er således begrænsede.</i>	Absolut ikke enig.
	<i>Afstandskravet på 4 gange møllernes totalhøjde vil kunne overholdes ved 5 – 6 af de 8 beboelser.</i>	Væsentlig forbedring.
	<i>Skyggekast vil kunne overholdes uden reduktion af møllernes drift ved 5 af de 8 beboelser.</i>	Væsentlig forbedring. DONG Energy vil – uanset om 10 timers skyggekast kan overholdes – stoppe de vindmøller, som giver skyggekast ved beboelser i månederne maj til september, hvis solen skinner i de kritiske timer.
	<i>De visuelle konsekvenser er ikke særskilt vurderet.</i>	De visuelle konsekvenser burde have været vurderet særskilt. Specielt da der er tale om en placering inden for

		strand- og kystbeskyttelsesområdet. Forholdet til Kappel Kirke burde også have været belyst.
	<i>Det er DONG Energy's opfattelse at en reduktion af antallet af møller vil betyde en uacceptabel dårligere udnyttelse af området til forsøgsvindmøller set i forhold til de miljømæssige forbedringer der kan opnås.</i>	Støj og skyggekast er meget negative miljøpåvirkninger for de omkringboende. Enhver reduktion i antallet af møller vil give en positiv miljøpåvirkning for de omkringboende. Hensynet til Kappel Kirke ville være betydeligt forbedret. Her henvises der til Kirkens Veto.
	<i>Formålet med call-in af det tidligere projekt fra 2006 var netop at sikre at området blev udnyttet så effektivt som muligt, da der som ovenfor nævnt er så få mulige lokaliteter til rådighed for forsøgsmølleopstilling.</i>	Peder Baltzer Nielsen, Miljøministeriet udtalte til TV-Avisen den 29.11.2006, at ministeriet ville vurdere, om Kappel skulle udnyttes fuldt ud eller evt. slet ikke. Selve området til vindmøller er reduceret væsentligt for forslaget i 2006.
	<i>Det er foreslået at udskifte de eksisterende møller med en række større, men dog ens vindmøller - at erstatte den nuværende vindmøllepark med en nyere park til almindelig kommerciel drift med møller, som er større end de eksisterende, men mindre end forsøgsmøllerne. Dette er naturligvis principielt en mulighed, men med henvisning til det store behov for forsøgsmølleområder, og det meget begrænsede antal lokaliteter, som der umiddelbart kan planlægges for til formålet, vurderes det at være afgørende vigtigt at fastholde og fremme hovedalternativet.</i>	Det store behov for forsøgsmølleområder taler for, at møllerne ikke må blive stående efter endt forsøgsperiode, som der er planlagt for Kappel. I egnede forsøgsmølleområder bør møllerne løbende udskiftes, hvilket vil medføre et mindre behov for arealer.
	<i>Området vil herved blive udnyttet optimalt til at imødekomme behovet for udvikling af nye mølletyper, og vil samtidig producere større mængder forureningsfri strøm.</i>	Mængder af produceret forureningsfri strøm bør være en faktor der tillægges mindre værdi når det primære er at finde egnede områder til forsøgsvindmøller.

De alternative forslag, som "Kappelgruppen"s (en samling af berørte borgere) miljøjurist Marianne Jacobi har indsendt den 2/2 2007, har aldrig været reelt behandlet af hverken Miljøcenter Roskilde eller Lolland Kommune.

Man har ikke haft vilje til at behandle alternativer. Det fremgik også meget tydeligt på et møde med Tom Larsen, som "Kappelgruppen" havde den 12/6 2007, **bilag 7**. Af referatet fremgår nedenstående:

Alternative placeringer / antal / tid

- Står ikke til diskussion for TL. **Hvis vi (Kappelgruppen) kan pege på alternativer, vil de blive brugt til at placere endnu flere møller på. TL vil have møller over alt og om 5-8 år skal der iflg. Lolland CTF (Lolland Community Testing Facilities) bruges flere pladser.**
- Hvorfor ikke nøjes med 5 møller? Besvares ikke.
- Hvorfor ikke undersøge, om der er alternativer til Kappel, hvor det vil give færre gener? "vi har ikke viljen" - "tager de hensyn, vi kan gøre!" – "Vi har ikke tid til at vente". jeg havde 15

pinde/krav til kommende aktør om overholdelse af også kommende lovgivning, men efter den tværministerielle rapport, kan jeg intet gøre!”.

- Hvorfor har I ikke tid til at undersøge alternativer? (besvares ikke)
- Hvorfor kan Vejnrø ikke være et alternativ? (besvares ikke)
- Hvorfor ikke placeringer, hvor møllerne generer mindst og færrest mennesker? (besvares ikke)

8.2 § 2 STK. 1 – OPSTILLINGSMØNSTER

Iflg. kommuneplantillægget^[13] med tilhørende udstedelsesbreve, skal vindmøllerne placeres med 5 møller langs kysten og 2 møller bag disse.

De 3 største vindmøller skal placeres i midten af de 5 møller langs kysten.

Opstillingen af vindmøllerne strider mod vindmøllecirkulærets § 2, stk. 1.

Vindmøllecirkulæret ^[17]

§ 2 stk. 1:

Vindmøller skal fortrinsvis opstilles i grupper. Vindmøller opstillet i grupper skal opstilles i et forhold til landskabet let opfatteligt geometrisk mønster.

§ 6:

By- og Landskabsstyrelsen kan i **særlige tilfælde** godkende, at § 2, stk. 1 og 2, fraviges for forsøgsmøller.

Vindmøller opstillet i grupper skal opstilles i et forhold til landskabet let opfatteligt geometrisk mønster, medmindre

1. der foreligger særlige tilfælde og
2. der er tale om forsøgsvindmøller.

Miljøcenter Roskilde beskriver opstillingen som 2 rækker, men de 2 rækker er meget svære at få øje på og opstillingen er bestemt ikke et i forhold til landskabet let geometrisk mønster.

Der henvises bl.a. til VVM-redegørelsens beskrivelse af projektet. Uddrag herfra:

”Ikke virker harmonisk” – i 2006 skrev man ”uharmonisk”

”Mønsteret er herfra svært at opfatte”

”Deres størrelse er ude af skala med landskabets øvrige elementer i de indre dele af nærzonen”

”Vindmøllernes størrelse medfører, at de bør ansues som et kraftværk”

”Ingen vindmøller står indenfor kirkeomgivelserne, men deres størrelse og nærhed vil medføre, at oplevelsen af kirken vil blive overtonet af vindmøllerne, specielt i områderne mellem Kappel og kysten”

”Vindmøllernes forskellige design gør, at den samlede park ikke virker harmonisk indenfor de nærmeste to km, især når møllerne bliver betragtet i profil”

”De vil generelt opleves dominerende fra diget, når man bevæger sig hen imod møllerne”

”Dominerende i alle åbne områder i nærzonen”

”Når vindmøllernes ses over eller mellem bevoksning, vil de være store og mere påtrængende end de eksisterende”

”På lidt længere hold fra Sjunkeby markerer både kirken og stubmøllen sig. Kirken markerer sig på tilsvarende vis fra Kappelvej ved Jordbjerg. Fra de to steder vil møllerne totalt dominere oplevelsen af landskabet og overdøve kirken og stubmøllen”

”Lolland Kommune overvejer at udlægge et skovrejsningsområde omkring sommerhusområdet Vesternæs. Dette vil visuelt afskærme møllerne fra sommerhusområdet”

”Lysafmærkning vil blive placeret på de to 200 m høje master. Det højintensive hvide lys vil påvirke omgivelserne i nærzonen mest”

”Lyset vil blive set overalt i de mørke timer, og især blinkene vil være iøjnefaldende”

Det fremgår **ikke** af VVM-redegørelsen eller kommuneplantillægget^[13], hvad By- og Landskabsstyrelsen vurderer som så særligt, at § 2, stk. 1 om krav til bl.a. opstillingsmønster kan fraviges. Riddertofte Beboerforening har i indsigelse af 5/10 2009, spurgt ind til dette. Spørgsmålet er dog aldrig blevet besvaret.

DONG Energy skriver i deres ideoplæg^[18] fra 25. marts 2009:

"Det er vigtigt, at der i forbindelse med forsøgsmøllepladserne, gives mulighed for at kunne opstille møllerne i et mønster, der også kan give mulighed for at få erfaringer med "wake", da det er det de vil udsættes for i en møllepark på havet. Wake er den påvirkning/turbulens, som vindmøller udsættes for, når de står bag ved hinanden i rækker, som de typisk gør i en havmøllepark."

Det har været foreslået, at antallet af vindmøller reduceres og placeres i én række. Det er blevet afvist, alene med den begrundelse, at det efter DONG Energy opfattelse (Miljørapporten^[35], afsnit 6) ikke vil sikre en optimal udnyttelse af området.

Af samme afsnit fremgår det, at DONG Energy fortsat ønsker, at møllerne opstilles i to rækker, dels for at området udnyttes mest effektivt og dels for at kunne følge de såkaldte wake-effekter på møllerne i bageste række.

Møllerne i den bageste række er nogle af de mindste vindmøller i parken. Møllerne nærmest diget består af møller i mindst 3 forskellige størrelser, hvorfor vi stiller os tvivlende overfor, hvilke realistiske wake-effekter, der kan måles.

DONG Energy har så mange vindmølleparker, der er opstillet såvel på havet som på land, at de efter vor opfattelse ikke behøver "specielle" forsøgspladser på land til dette formål.

I forbindelse med, at placeringen af de to vindmøller nr. 6 og 7 (vindmøllerne i bageste række) har måttet ændres, for at kunne overholde grænseværdier for støj er konsekvensen for ændringen i målingen af wake-effekten **ikke** nævnt.

Det er, som om DONG Energy slet ikke vægter denne wake-måling.

Ingen steder i det materiale, vi har haft adgang til, er der fremført argumenter, som taler for en afvigelse af bl.a. opstillingsmønstret.

By- og Landskabsstyrelsens godkendelse af nærværende projekt kan danne præcedens. Bestemmelsen om "særlige forhold" bør iagttages, således at vindmøllecirkulærets bestemmelser om højde og opstillingsmønster ikke udhules.

8.2 § 2 STK. 2 – MØLLERNES HØJDE - PRODUKTIONSVINDMØLLER

Lolland Kommune har planlagt med produktionsvindmøller med en totalhøjde over 150 meter, hvilket er i direkte strid med vindmøllecirkulærets bestemmelser om vindmøllers højde.

Vindmøllecirkulæret^[17]

§ 2 stk. 2:

Der må ikke planlægges for vindmøller med en totalhøjde på 150 meter og derover. Ved totalhøjde forstås højden målt til vingespids, når denne er højest over terræn.

Der er ikke hjemmel til dispensation for produktionsvindmøller.

Om formålet med vindmøllerne ved Kappel skriver Lolland Kommune i den sammenfattende redegørelse^[36]:

Vindmøllerne i Kappel tjener flere formål.

Først og fremmest vil vindmølleparken producere op mod 40 MW strøm svarende til det årlige forbrug i ca. 25.000 husstande.

Der ud over tjener vindmølleparken det formål, at dens etablering vil kunne sikre en mere stabil drift af en senere etablering af vindmølleparker på havet med opstilling af samme typer møller som ved Kappel.

Det **primære formål** i Kappel, er som det fremgår af ovenstående, **produktion**. Det fremgår også meget tydeligt af den pressemeddelelse^[30] som Lolland kommunen udsendte den 9/6 2010, efter den politiske behandling i Klima-, Miljø- og Teknikudvalget.

Af pressemeddelelsen^[30] fremgår bl.a.:

"Jeg er meget tilfreds med, at sagen nu nærmer sig sin afslutning," udtaler formand for Klima-, Miljø- og Teknikudvalget Gert Mortensen. "Vi har i udvalget lagt stor vægt på, at de nye møller får en langt større kapacitet og dermed kan yde et helt konkret bidrag til kampen mod klimaforandringer og luftforurening."

...

Øget kapacitet

Afgørelsen åbner op for opførelse af 7 vindmøller med en højde på mellem 150 og 200 meter, men den indebærer samtidig nedtagning af 27 møller, heraf 24 i Kappel Vindmøllepark. Alligevel vil kapaciteten øges fra 9,6 til 40 MW, og fuldt udbygget vil anlægget kunne producere op til 125 millioner kWh om året. Det svarer til 25.000 husstandes forbrug.

Fakta

...

I forhold til produktion af el på fossile brændstoffer vil de nye møller give en yderligere reduktion (i forhold til de eksisterende møller) i mængden af drivhusgasser på 43.300 tons kuldioxid (CO₂), 18,2 tons svovldioxid (SO₂), 47 tons kvælstofoxider (NO_x) samt en reduktion på 1.838 tons slagge og flyveaske om året.

By- og Landskabsstyrelsen har godkendt, at der kan planlægges for vindmøller med en totalhøjde på 150 meter og derover.

Godkendelsen er givet med "forsøgsmøller" som eneste begrundelse, og er derfor givet i strid med vindmøllecirkulærets § 6.

Vindmøllecirkulæret^[17]

§ 2 stk. 2:

Der må ikke planlægges for vindmøller med en totalhøjde på 150 meter og derover. Ved totalhøjde forstås højden målt til vingespids, når denne er højest over terræn.

§ 6:

By- og Landskabsstyrelsen kan i **særlige tilfælde** godkende, at **§ 2, stk. 1 og 2**, fraviges for forsøgsmøller.

Af VVM-redegørelsen, del 1, afsnit 3.9.1, fremgår:

"By- og Landskabsstyrelsen kan i særlige tilfælde godkende, at kravene til opstillingsmønster og totalhøjde fraviges for forsøgsmøller.

"Nærværende plan retter sig netop mod forsøgsmøller. En forudsætning for projektets gennemførelse er således, at By- og Landskabsstyrelsen med hjemmel i cirkulærets § 6 godkender møllernes højde og opstillingsmønster i det konkrete forsøgsmølleprojekt. By- og Landskabsstyrelsen v/Miljøcenter Roskilde giver med offentliggørelsen af dette forslag til kommuneplantillæg denne godkendelse af projektet."

Vindmøllecirkulærets § 2 stk. 2 kan **ikke** fraviges alene med den begrundelse, at der er tale om forsøgsmøller. **Der skal også foreligge særlige tilfælde. Det gør der ikke**, og sådanne "særlige tilfælde" fremgår ikke noget sted.

I kommuneplantillægget med tilhørende VVM-redegørelse m.m. er der ikke redegjort for, hvad det særlige ved netop disse forsøgsmøller er, som kan begrunde en fravigelse af vindmøllecirkulærets § 2, stk. 2.

Ingen steder i det materiale, vi har haft adgang til, er der fremført argumenter, som taler for en afvigelse af møllehøjden.

Begrundelsen for ikke at placere møllerne på havet er udelukkende begrundet i økonomiske og praktiske forhold.

Det forhold, at møllerne både skal anvendes som forsøgs- **og produktionsmøller** er endog særdeles problematisk. Det er igen økonomien, der er afgørende for, at DONG ønsker at lade møllerne stå som almindelige produktionsmøller efter endt testning/forsøg. Der er ikke lovgivet for den slags "kombinationsmøller". Forsøgsmøller skal fjernes efter endt testning/forsøg.

Lokalplan 360-21 med tilhørende miljørapport bør derfor erklæres ugyldig.

By- og Landskabsstyrelsens godkendelse kan danne præcedens. Bestemmelsen om "særlige forhold" bør iagttages, således at vindmøllecirkulærets bestemmelser om højde og opstillingsmønster ikke udhules.

8.3 § 2 STK. 3 – AFSTAND TIL NABOBEBOELSE

Der planlægges for opstilling af vindmøller med tilhørende lysafmærkningsmaster nærmere nabobeboelse end 4 gange møllens totalhøjde.

Projektet strider mod vindmøllecirkulærets § 2, stk. 3.

Vindmøllecirkulæret ^[17] § 2, stk. 3:

Der må ikke planlægges for opstilling af vindmøller nærmere nabobeboelse end 4 gange møllens totalhøjde.

Der er ikke hjemmel til dispensation fra vindmøllecirkulærets afstandskrav.

8.3.1 NABOBEBOELSER INDENFOR RAMMEOMRÅDET

Af § 10 i Lokalplan 360-21 ^[34] fremgår betingelserne for, at det nye anlæg må tages i brug.

Lokalplan 360-21 ^[34]:

§10. Betingelser for, at nyt anlæg må tages i brug

Før ny bebyggelse kan tages i brug, skal følgende være opfyldt:

- 10.1 Området skal være ryddet for byggeaffald og ubebyggede arealer jf. 8.3 skal med tilsåning, beplantning eller belægning være givet et ordentligt udseende.

Miljøcenter Roskilde udstedte den 27/5 2010 en VVM-tilladelse^[33] til DONG Energy. Af denne tilladelse fremgår 9 punkter som tilladelsen er betinget af.

VVM-tilladelse^[33]:

Tilladelsen er betinget af :

...

f) at beboelser inde i planlægningsområdet, hvor støjgrænserne ikke kan overholdes, overtages af DONG Energy og nedlægges som boliger før møllerne tages i brug

Der kan ikke dispenseres fra VVM-tilladelsens betingelser.

Der er 10 beboelser og 2 sommerhuse i planlægningsområdet / rammeområdet, hvor støjgrænserne^[1] ikke kan overholdes.

Til de samme 10 beboelser og 2 sommerhuse kan afstandskravet jfr. vindmøllecirkulærets § 2, stk. 3 heller ikke overholdes.

Det gøres gældende, at lokalplan 360-21 er ugyldig, da lokalplanens bestemmelser er i direkte strid med VVM-tilladelsens betingelse f).

Det gøres endvidere gældende, at lokalplan 360-21 er ugyldig, da afstandskriteriet i h.t. vindmøllecirkulærets § 2, stk. 3 ikke er overholdt til de 12 ejendomme med adresserne Ravnegravene og Ålehoved, alle beliggende indenfor rammeområdet.

8.3.2 NABOBEBOELSER UDEFOR RAMMEOMRÅDET

Lysafmærkningsmasterne er en integreret del af opstillingen og såvel master som møller er omfattet af vindmøllecirkulærets § 2, stk. 3.

Lysafmærkningsmasterne skal være minimum 199 meter høje, svarende til højden på den højeste vindmølle.

Efter iagttagelse af vindmøllecirkulærets § 2, stk. 3 skal lysafmærkningsmasterne placeres minimum 796 meter (4*199 meter) fra nabobeboelse.

M.h.t. til lysafmærkningsmasterne har Energinet.dk den 9. september 2009 vurderet således:

"Vi har fået en sagkyndig juridisk vurdering af lovens tekst om værditabsstatning.

Konklusionen er:

"Når vindmøllerne således kun kan opføres lovligt, hvis der opføres markeringsmaster, må masterne være en så integreret del af opstillingen, at eventuelle værditab som følge af masterne (isoleret eller sammen med en eller flere vindmøller) også må erstattes."

Der vil altså blive taget hensyn til masterne når værditabssagerne skal vurderes."

Korrespondancen med Energinet.dk er vedlagt som **Bilag 22**.

Den sydøstligste lysafmærkningsmast placeres på koordinatet: (x)629988, (y) 6070213 "UTM WGS84 Zone: 32". Denne oplysning fremgår af Fællesoplysninger vedr. DONG Energy's kommentering af anmeldelserne til værditabsordningen.

Afstanden fra den sydøstligste lysafmærkningsmast bliver ca.:

- 731 meter til nabobeboelsen Gottesgabe Strandvej 1,
- 759 meter til nabobeboelsen Gottesgabe Strandvej 2 og
- 741 meter til nabobeboelsen Gottesgabe Strandvej 3.
- 800 meter til nabobeboelsen Gottesgabe Strandvej 4.

Afstandskriteriet er overskredet til nabobeboelserne Gottesgabe Strandvej nr. 1, nr. 2 og nr. 3. Afstandskriteriet er overskredet med 69 meter.

Det gøres gældende, at lokalplan 360-21 er ugyldigt, da afstandskriteriet i h.t. vindmøllecirkulærets § 2, stk. 3 ikke er overholdt til minimum 3 nabobeboelser på Gottesgabe Strandvej, som er beliggende udenfor rammeområdet.

8.4 § 3 STK. 1 – RAMMEOMRÅDETS STØRRELSE

Teknik- og Miljømyndigheden i Lolland Kommune har den 10/6 2010 oplyst, at selve opstillingsområdet for master og møller udgør ca. 80 ha og lokalplanområdet ca. 198 ha.

Rammeområdet 360-T13 er ikke tilpasset den påtænkte vindmøllegruppe, som anført i vindmøllecirkulærets § 3, stk. 1.

Lokalplanområdet og Kommuneplanområdet er identiske.

Vindmøllecirkulæret^[17] § 3, stk. 1:

Når kommunalbestyrelsen i kommuneplanens retningslinjer for arealanvendelsen udpeger et eller flere områder til opstilling af vindmøller, skal områdets eller områdernes størrelse være tilpasset den påtænkte vindmøllegruppe eller enkeltstående vindmølle.

Rammeområdet størrelse er, som det fremgår af mailkorrespondance i maj 2009, forøget med ikke mindre end 122 ha, alene for kunne ekspropriere ejendomme. Se **Bilag 23**.

Lolland Kommune, Magnus Klamer Jørgensen skriver den 20. maj 2009 således til Miljøcenter Roskilde og DONG Energy:

"Vi har snakket sammen her i kommunen, og fundet ud af at området for kommuneplantillægget og lokalplanen er for lille hvis der skal være mulighed for at ekspropriere ejendomme, der ikke af sig selv vil sælge, men lad os tales ved mandag".

Rammeområdet blev senere i maj 2009 ændret til at udgør 198 ha i stedet for kun de 76 ha, som er det nødvendige og tilpassede areal til vindmøllerne.

Lokalplan 360-21 er ugyldigt, da rammeområdet 360-T13 ikke er tilpasset den påtænkte vindmøllegruppe ved Kappel. Områdets størrelse er udelukkende fastsat af hensyn til mulighed for ekspropriation.

8.5 § 3 STK. 3 – AFSTAND MELLEM VINDMØLLERNE

For vindmøllerne ved Kappel er der ikke fastsat retningslinjer for den afstand, der skal være mellem vindmøllerne af hensyn til en effektiv udnyttelse af vindenergien.

Afstanden mellem møllerne er alene fastsat efter DONG Energys ønske om at få så mange møller som overhovedet muligt placeret i et lille område på under 1 km².

Vindmøllecirkulæret^[17] § 3, Stk. 2.

Retningslinjerne for udpegede vindmølleområder skal indeholde bestemmelser om møllernes forventede maksimale antal og størrelse, til den afstand, der skal være mellem vindmøllerne af hensyn til en effektiv udnyttelse af vindenergien og til, at der i lokalplanlægningen skal være rimelig mulighed for at tilpasse et opstillingsmønster til de lokale forhold.

Der er ikke hjemmel til dispensation fra vindmøllecirkulærets bestemmelser om retningslinjer.

Da vindmøllecirkulæret var i høring i foråret 2009, fremgik det af Vindmølleindustrien hørings svar^[19], at der burde planlægges med en afstand på **5** x rotordiameter mellem vindmøller. I Kappel er planlagt med afstande ned til 2,1 x rotordiameteren.

Dette skrev vindmølleindustrien i deres hørings svar^[19]:

§ 1, stk. 1 Vindmøllernes opstillingsmønster Vejledningens afsnit om opstillingsmønster

Set ud fra et teknisk synspunkt vil der imidlertid være **behov for en større afstand på 5 gange rotordiameter** eller i særlige tilfælde mere mellem møllerne på en given placering, **for at de ikke udsættes for for store belastninger**, der vil forkorte levetiden. Vi vil derfor opfordre til, at denne bemærkning tilføjes.

Der henvises i øvrigt til afsnittet 6.4.

Det gøres gældende, at Lokalplan 360-21 med tilhørende miljørapport er ugyldig, da vindmøllecirkulærets § 3, stk. 2 ikke er overholdt.

9 HABITATOMRÅDE OG BILAG IV-ARTER

Direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af natur samt vilde dyr og planter (Habitatdirektivet) overtrædes. Især henledes opmærksomheden på overtrædelser i forhold til:

artikel 6 om bevaringsområder (habitatområder, Natura 2000-områder) og

artikel 12 om strenge beskyttelsesordninger for bilag IV-arter

Disse bestemmelser vil blive overtrådt, dersom forsøgsvindmølle-projektet i Kappel realiseres.

Habitatdirektivet er implementeret i Miljøbeskyttelsesloven (LBK NR 879 af 26/06/2010)

Lolland Kommune og Miljøcenter Roskilde har ved godkendelsen af VVM-redegørelsen, Kommuneplantillæg og Lokalplan med tilhørende Miljørapport overtrådt Habitatdirektivets beskyttelse af flere af bilag IV-arterne i området. Det gælder for:

- Marsvin (*Phocoena phocoena*), der netop ved Kappel har habitatområde – Natura-2000 område umiddelbart ved kysten (H 260)
- Sædgæs
- Flere padde- og tudsearter: Grønbroget tudse (*Bufo viridis*), løvfrø (*Hyla Arborera*) og strandtudse (*Bufo Calamita*)

Klagen begrundes af nedenstående forhold:

9.1 PADDER OG TUDSER

Omkring Bilag IV-arter hedder det i VVM-redegørelsen ("Kappel II VVM 2009" s. 89 – s. 91):

"Digegravene i mølleområdet udgør potentielle og formentlig også aktuelle levesteder for løvfrø, strandtudse og grønbroget tudse. Digegravene skønnes dog ikke at blive påvirket af projektet i forbindelse med hverken etablerings- eller driftsfasen i et omfang, der kan medføre beskadigelse eller ødelæggelse af disse grave som mulige levesteder for disse paddearter. Af andre Bilag IV dyrearter er det muligt, at stor vandsalamander findes i områdets digegrave. Som beskrevet for springpadderne vil digegravene ikke vil blive påvirket i et sådant omfang, at det vil forringe deres værdi som levesteder for en eventuel bestand af stor vandsalamander."

Digegravene, beliggende langs den sydlolandske kyst inden for testområdet for møllerne, - **dammene i Vestlollands botaniske have "Peter Hansens Botaniske have"** Vesternæsvej 56, 4900 Nakskov og ikke mindst **Høkke Sø**, der ligger tæt på mølleområdet - er **hjemsted for tusindvis af frøer og tudser**. Der foreligger ingen undersøgelser, der støtter ovenstående VVM-redegørelses postulat, og det må kræves, at en sådan undersøgelse foretages, inden et så stort projekt iværksættes bl.a. fordi vindmøller på 150 – 200 meters højde kræver kolossale fundamenter, hvis etablering vil få stor indflydelse på frøernes habitat. Undersøgelsen bør omfatte møllernes indvirkning på frøerne, tudsernes og paddernes levevilkår (ikke mindst projektets indflydelse på dyrenes hørelse) i området. Der bør undersøges for forholdene – både i anlægs-, forsøgs- og driftsperioden.

Strandtudsen (*Bufo Calamita*) er beskyttet ifølge habitatdirektivet. Den må ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres, og dens levesteder må ikke beskadiges eller ødelægges. Strandtudse er omfattet af:

- Habitatdirektivets bilag IV
- Bern-konventionens liste II
- Fredet
- Natura 2000

Grønbroget tudse (Bufo Viridis) er beskyttet ifølge EF-habitatdirektivet. Den må ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres, og dens levesteder må ikke beskadiges eller ødelægges. Grønbroget tudse er omfattet af:

- Habitatdirektivets bilag IV
- Fredet
- Natura 2000

Løvfrø (Hyla Arborera) Løvfrøen er beskyttet ifølge habitatdirektivet. Den må ikke fanges, slås ihjel eller forstyrres med vilje, og dens levesteder må ikke beskadiges eller ødelægges. Løvfrø er omfattet af:

- Habitatdirektivets bilag IV
- Bern-konventionens liste II
- Fredet
- Natura 2000

De store udgravninger til fundamenterne og vandfyldte hjulspor vil nemt kunne tiltrække især **Grønbroget tudse**, som er kendt for at opsøge helt nye midlertidige vandhuller. Dette har man ikke taget højde for.

Lige i nærheden ligger også det regionale naturområde "Høkke Sø" - udpeget netop pga. de tre nævnte arter. De har ikke mulighed for at flytte sig, da der ikke er alternative områder i nærheden.

Bestanden af **Løvfrø** er SV-lollands, største, vigtigste og næsten eneste.

Strandtudserne er hårdt trængte. I det tidligere Storstrøms Amt var der kun 6 bestande og på Lolland stort set kun Albuen og Høkke Sø samt muligvis et sted mere.

Den genevirkning, som støjen fra en eventuel nedramning af betonpæle til vindmøllernes enorme fundamenter vil påføre tudser, frøer og padder, er end ikke nævnt.

Indsigelse af 25/9 2009 fra ekspert og biologisk konsulent Kåre Fog vedlagt som **Bilag 19**.

9.2 HABITATOMRÅDE FOR MARSVIN

Havområdet H260 mellem Vestlolland og Femern er et af kerneområderne for marsvin (*Phocoena phocoena*) i de indre danske farvande.

Femer Bælt er en vigtig korridor for marsvinene til Østersøen.

Forslag til nye habitatområder ved Sydsjælland og Lolland-Falster. Eksisterende habitatområder er vist med rødt. Forslag til nye er vist med blåt (fra www.blst.dk). Området ud for Kappel er nu en realitet.

Kerneområder for marsvin i Danmark. Bemærk kerneområdet syd for Lolland-Falster. Rød farve angiver høj bestandstæthed, grøn farve lav bestandstæthed.

Området ud for Kappel fik den 22. oktober 2008 status som habitatområde (Natura 2000-område) for Marsvin (*Phocoena phocoena*), en bilag IV art.

Om dette habitatområde (H260) skriver By- og Landskabsstyrelsen på deres hjemmeside^[28]:

Femer Bælt syd for Nakskov Fjord:

11.5 km² og et kerneområde for marsvin. Det viser undersøgelser fra 2008 med tællinger af mærkede dyr via satellit og lydregistrering.

En vigtig korridor for hvalerne til den østlige del af Østersøen.

Arealet svarer omtrent til størrelsen af fjorden.

I VVM-redegørelsen hedder det på side 90/91

"Anlægsfasen

Forstyrrelserne i anlægsfasen er først og fremmest knyttet til nedramningen af pæle og/eller monopæl fundamenter og i et vist omfang også til den øgede trafik. Det er beregnet, at støjen ved nedramning kan være så kraftig, at den formodes at kunne **forårsage fysisk skade på marsvinenes indre øre.**"

Videre står der:

"... ved Kappel, anbefales det, at man anvender den såkaldte "soft start" procedure. Ved gradvist at påbegynde nedramningen med et støjniveau, der ligger under de 130 dB, der potentielt kan forårsage varige høreskader men over de 90 dB, der får de fleste marine arter til at forlade området, sikrer man sig, at hovedparten af de marine arter, herunder marsvin, forlader området, inden der opstår en risiko for, at dyrene pådrager sig varige høreskader."

Lolland Kommune skriver i deres sammenfattende redegørelse således:

I forhold til den marine bilag IV art marsvin, er der et nyudpeget marsvinehabitatområde i havet ud for planlægningsområdet. I det omfang der er særlige støjforhold ved anlægsarbejderne, f.eks. ramning af spunsjern e.l. omkring et fundament, kan man teoretisk set ikke afvise, at det ville kunne påvirke marsvin ude i havet. **Det er derfor for en sikkerheds skyld angivet, at man i anlægsfasen i givet fald minimerer risikoen for påvirke dyrene ved indledningsvis at jage dem væk med en støj**, der vil skræmme, men ikke skade dem. I driftsfasen vil der ikke være støj, der påvirker dyrene. Erfaringen viser, at marsvinene vender tilbage, når en evt. støj forsvinder.

Lolland Kommune anfører endvidere i miljørapporten side 41 og 42:

En nyere undersøgelse omhandlede effekten af støj fra nedramning af monopæle i forbindelse med etablering af en marin vindmøllepark 7 kilometer fra kysten i det sydøstlige England. Blandt de marine havpattedyr, undersøgelsen fokuserede på, var netop marsvin. Direkte dødelige støjdoser kunne registreres inden for en maksimum radius af 3 meter, og doser, der kunne forårsage varige fysiske skader på de undersøgte dyregrupper, kunne registreres op til 40 meter fra støjilden, dvs. det område, hvor nedramningen fandt sted. **For marsvin blev det vurderet, at nedramningen af monopæle kunne forårsage varige høreskader i en afstand på op til 1 kilometer fra nedramningsstedet.**

Det er givet at problemet er mindre, når det gælder støj, der bevæger sig fra landmiljøet til havet, men **helt udelukke, at der kan være en effekt for Habitatområdets marsvin kan man ikke. De yderste vindmøller vil blive placeret ca. 120 m fra kysten.**

.....
Ved Horns Rev vendte marsvinene hurtigt tilbage, efter at anlægsaktiviteterne var ophørt; men **ved Nysted (vindmølleparken Rødsand I) var marsvinene endnu ikke vendt tilbage i fuldt omfang to år efter.** Ved de seneste undersøgelser er der dog ikke fundet nogen forskelle i tætheden af marsvin i og uden for mølleområdet ved Nysted

Lovstridige forhold:

EU's habitatdirektiv (der bl.a. behandler hensynet til Natura 2000-områder og habitatområder) er implementeret i den danske lovgivning. Nedenstående henvisninger til Jagtloven og Naturbeskyttelsesloven er forpligtigende retningslinjer, som den danske stat skal efterleve for bl.a. at beskytte bilag IV-arterne og habitatområderne (Natura 2000-områderne).

Tilladelsen til etablering af DONG Energys vindmølleprojekt i Kappel er direkte i strid med Habitatdirektivet.

Bekendtgørelse om lov om jagt- og vildtforvaltning (Jagtloven) – LBK nr. 930 af 24/09/2009:

»§ 7. De pattedyr, der er nævnt i bilag 1, må ikke forsætligt forstyrres med skadelig virkning for arten eller bestanden. Forbuddet gælder i forhold til alle livsstadier af de omfattede dyrearter.

Bemærkninger til Forslag til lov om ændring af lov om naturbeskyttelse, lov om jagt og vildtforvaltning og forskellige andre love. (Beskyttelse af visse dyrearter m.v.) – LF 153 2008/1^[29] : Til nr. 4 (§ 7)

Bestemmelsen i stk. 1 gennemfører habitatdirektivets artikel 12, stk.1, litra b. Forbuddet gælder forsætlig forstyrrelse af de dyrearter, der er omfattet af bilag 1 til loven. Forbuddet omfatter forstyrrelser i forhold til alle livsstadier af de omfattede dyrearter.

Bestemmelsen i stk. 2 lovfæster princippet i fuglebeskyttelsesdirektivets artikel 5, litra d om, at fugle skal beskyttes mod forsætlig forstyrrelse. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 2.

Med hensyn til definition af forstyrrelse henvises ligeledes til bemærkningerne til forslagets § 1, nr. 2.

Efter forslaget omfatter forbuddet alene forstyrrelser med skadelig virkning for arten eller bestanden. Direktivet anvender en anden formulering, men forslaget er i overensstemmelse med Europa-Kommissionens vejledning om habitatdirektivets artikel 12, hvorefter forbuddet omfatter forsætlige forstyrrelser, der er skadelige for arten eller bestanden, for eksempel ved at have negativ effekt på overlevelseschancerne for en bestand eller dens evne til reproduktion eller dens reproduktionssucces. Hvis forstyrrelsen medfører en indskrænkning af artens eller bestan-

dens udbredelsesområde, vil det som altovervejende hovedregel være en overtrædelse af forbuddet.

For eksempel kan aktiviteter, der forstyrrer marsvin i sådan en grad, at de fordrives fra vigtige fødesøgningsområder, være omfattet af forbuddet i § 7, stk. 1.

Der stilles endvidere forslag om forbud mod forsætligt at forstyrre de pattedyr på habitatdirektivets bilag IV, som er naturligt hjemmehørende i Danmark, og forbud mod at beskadige eller ødelægge arternes yngle- eller rasteområder. Forslaget vil formelt gennemføre habitatdirektivets bestemmelser om en beskyttelsesordning for de omfattede arter.

Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale beskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter 1) –

BEK nr. 408 af 01/05/2007:

Landsplan-, kommune-, lokal- og råstofplanlægning

§ 5. De internationale naturbeskyttelsesområder skal fremgå af landsplandirektiver og kommuneplanerne, der skal indeholde retningslinjer i overensstemmelse med denne bekendtgørelse.

Stk. 2. I områderne må der ikke;

- 1) Udlægges nye arealer til byzone eller til sommerhusområde.
- 2) Planlægges nye større vejanlæg eller sideanlæg i form af servicestationer, materialepladser og lign.
- 3) Planlægges nye eller væsentlige udvidelser af andre trafik anlæg og tekniske anlæg og lign., f.eks. lufthavne, flyvepladser, jernbaner, havne, opfyldninger på søterritoriet, luftledningsanlæg, vindmølleklynger og -parker, lossepladser og anlæg for deponering.

...

Tilladelser, dispensationer, godkendelser, planlægning m.v.

§ 7. Før der træffes afgørelse i medfør af de bestemmelser, der er nævnt i § 8, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. De projekter, der omfattes af kravet om vurdering, er projekter som ikke direkte er forbundet med eller nødvendige for Natura 2000-områdets forvaltning.

...

Fravigelser

§ 10. Myndigheden kan fravige § 6, stk. 2, og § 7, stk. 2, 2. pkt., når der foreligger bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser, herunder af social eller økonomisk art, fordi der ikke findes nogen alternativ løsning.

Stk. 2. I Natura 2000-områder, der indeholder prioriterede naturtyper og/eller dyre- eller plantearter, kan fravigelse som nævnt i stk. 1 dog kun ske, når der foreligger bydende nødvendige hensyn til menneskers sundhed og den offentlige sikkerhed eller væsentlige gavnlige virkninger på miljøet, eller, efter udtalelse fra Europa-Kommissionen, andre bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser.

...

Generel beskyttelse af visse arter

§ 11. Ved administration af de i §§ 8 - 9 nævnte bestemmelser kan der ikke gives tilladelse, dispensation, godkendelse mv., hvis det ansøgte kan

- 1) beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a), eller

...

Miljøcenter Roskilde og Lolland Kommune har med vedtagelsen af Kommuneplantillæg 360-18 med tilhørende VVM-tilladelse samt Lokalplan 360-21 med tilhørende Miljørapport tilladt etablering af et projekt, som kan **skade marsvinenes høreelse**, og har samtidig tilladt et projekt, hvor man **forsætligt vil skræmme marsvinene bort fra habitatet (H 260)**.

Dette er en overtrædelse af såvel EU's Habitatdirektiv og dermed af den danske lovgivning på området.

Hørelsen er en af marsvinenes absolut vigtigste sanser. **Det er kritisabelt og ulogisk at udpege et habitatområde for marsvin – hvorefter man i næste øjeblik tillader, at dyrene skræmmes bort med støj.**

Der er ingen sikkerhed for, at dyrene vender tilbage.

Anlægsfasen for mølleprojektet, som kun er ganske sparsomt beskrevet i VVM-redegørelsen, forventes af have en varighed på 4-5 år.

9.3 KOMMULEREDE KONSEKVENSER

De **kommulerede konsekvenser** for habitatområde (H260) i forbindelse med nedenstående store anlægsprojekter langs Sydlollands kyst:

- 1) Femern Bælt Forbindelsen (anlægsperiode 10 år?)
- 2) Rødsand II (90 stk. 2,3 MW møller igangsat medio 2010) og Rødsand I (72 stk. 2,3 MW møller igangsat 2003)
- 3) Kappel forsøgsmølleprojekt med en anlægsfase på 4 – 5 år, med periodevis voldsom støj, der skal skræmme marsvinene bort fra habitatet

er **ikke** vurderet.

Alternative løsninger til projektet er **ikke** seriøst undersøgt, og der kan derfor ikke dispenseres.

Nærværende klage skal derfor påstå, at

- Kommuneplantillæg 360-18 med tilhørende VVM-tilladelse og
- Lokalplan 360-25 med tilhørende Miljørapport

bør erklæres ugyldige, da de er i strid med EU's habitatdirektiv og Miljøbeskyttelsesloven. Projektet bør derfor ikke gennemføres.

Det gøres gældende at Lokalplan 360-21 med tilhørende miljørapport derfor er ugyldige.

10 EKSPROPRIATION

Lokalplan 360-21 indebærer, at 12 ejendomme skal nedlægges, 10 beboelser og 2 sommerhuse.

Den 13/11 2008 fremsendte DONG Energy anmodning til Lolland kommune om, at man fra kommunens side vil give tilsagn om at ekspropriere i tilfælde af, at det ikke bliver muligt at indgå frivillige aftaler med lodsejere. (**Bilag 24**)

Anmodningen blev behandlet på byrådsmødet den 18/12 2008.

Byrådet godkendte indstillingen.

Tom Larsen (V), direktør for IWAL (International Wind Academy Lolland) blev erklæret inhabil. Marie Louise Friderichsen (C) og Ole Christensen (A) kan ikke tiltræde.

Iflg. Lolland-Falsters Folketidende den 23/12 2008 udtaler Marie Louise Friderichsen sin beslutning således:

"... at hun egentlig var for vindmøller og selv i sin tid havde boet i nærheden af nogle testvindmøller, men sagen om megavindmøllerne efterhånden kunne sammenlignes med det scenarie, hvor en elefant begiver sig ind i en glasbutik: - Jeg finder det ikke særlig smart at vifte beboerne i området om næsen med en mulig ekspropriation ..."

Lolland kommune udstedte herefter en sindetskrivelse til DONG Energy.

Danmarks Riges Grundlov nr. 169 af 5. juni 1953, Kapitel VIII

§ 73

Stk. 1.

Ejendomsretten er ukrænkelig. Ingen kan tilpligtes at afstå sin ejendom, uden hvor almenvellet kræver det. Det kan kun ske ifølge lov og mod fuldstændig erstatning.

Stk. 3.

Ethvert spørgsmål om ekspropriationsaktens lovlighed og erstatningens størrelse kan ved lov henlægges til domstole oprettet i dette øjemed.

Det er bl.a. ikke i almenvellets interesse,

- at DONG Energy og Lolland kommune vil profilere sig på vindenergi,
- at placere forsøgsmøller på land af økonomiske og praktiske årsager,
- at placere møllerne ved Kappel, da der er alternativer og
- at udstede tilsagn om ekspropriation pga. skattemæssige overvejelser.

M.h.t. skattemæssige overvejelser henvises til e-mail af 28/11 2008 (**bilag 25**) fra DONG Energy til Lolland Kommune hvoraf følgende fremgår:

"Det vi ønsker er kun et principielt tilsagn fra Lolland kommune om, at man, hvis det bliver nødvendigt, er indstillet på at ekspropriere. Et sådan tilsagn har også den virkning, at de frivillige aftaler kan sidestilles med ekspropriation, således at erstatningerne til lodsejerne ikke bliver skattepligtige."

Naturklagenævnet bedes tage stilling til lovligheden af en eventuel ekspropriation for forsøgsmøller ved Kappel.

11 MILJØRAPPORT TIL LOKALPLAN 360-21

Miljørapport, juni 2010, kapitel 7. Andre forhold

"Manglende viden og tilgængelige oplysninger":

Denne miljørapport bygger på faglige vurderinger foretaget på baggrund af den refererede dokumentation. Eventuelle usikkerheder, relateret til det benyttede baggrundsmateriale samt gennemførte undersøgelser, er nævnt i teksten i forbindelse med gennemgangen af de miljømæssige problemstillinger.

Samlet er der ikke tale om usikkerheder, der vurderes at have betydning for miljørapportens konklusioner.

Dog skal følgende forhold bemærkes:

Der er ikke på tidspunktet for færdiggørelse af denne miljørapport truffet endelig beslutning om hvilke mølletyper, der vil blive opstillet. Det er dog sikkert, at hver af de 7 møller vil have en effekt på minimum 3 - 4 MW, og at effekten i forhold til lokaliteten og markedet i øvrigt ikke vil være større end ca. 8 MW for den største mølle.

Ovenstående er på flere punkter misinformerende, fordi:

- Konklusionerne i miljørapporten er truffet ud fra erfaringer med langt mindre møller. Det er særdeles problematisk, at afgørelserne er truffet ud fra erfaringer med møller, der er mindre end halvt så høje og med en kapacitet, der er mere end 4 gange mindre, end de projekterede forsøgsmøller i Kappel. Konklusionerne er derfor truffet på et endog meget usikkert grundlag.
- Af gode grunde er der netop **ikke** gennemført undersøgelser af så store møller, der står så tæt på hinanden. Sådanne møller eksisterer i øjeblikket for en dels vedkommende kun på tegnebrættet. Miljørapporten anfører at bygge på faglige vurderinger foretaget på refereret dokumentation. En sådan dokumentation findes netop ikke.

- De projekterede forsøgsvindmøller i Kappel er så store, står så tæt sammen og er ifølge planerne placeret så tæt på beboelser, at støjen fra møllerne flere steder overskrider de støjgrænser, der er fastsat i støjbekendtgørelsen^[1]. Den tvivl, som miljørapporten i ovenstående uddrag nævner som "eventuelle usikkerheder", viser, at der kan være endog stor fare for, at projektet vil være ødelæggende for Kappelboernes tilværelse, Kappels natur og landskab.
- Beboerne ved Statens forsøgsområde for testmøller i Høvsøre, hvor den højeste af de 5 møller er 165 meter, beretter, at de er meget generede af støjen fra møllerne. Flere fuglearter og andre dyr er forsvundet fra området. Disse **reelle** erfaringer undlader nærværende miljørapport fuldstændig at inddrage i behandlingen af Kappelprojektet.
- **Der er således givet tilladelse til at etablere et projekt, hvis konsekvenser man ikke kender.**

På Riddertoftes Beboerforenings vegne og
på vegne af øvrige klagere

Rita Petersen
Formand for Riddertoftes Beboerforening
Gottesgabe Strandvej 4
4900 Nakskov

REFERENCER:

- [1] "Bekendtgørelse om støj fra vindmøller", Bekendtgørelse nr. 1518 af 14. december 2006 (Støjbekendtgørelsen)
- [2] DONG Energys støjberregning af 11/5 2009 for 7 WTG 5.0-8.0.
- [3] DONG Energys supplerende støjberregning af 5/11 2009 for 7 WTG 5.0-8.0. Beregningen indgår ikke som bilag til VVM-redegørelsen. Se Bilag 17
- [4] Vindmøllepark ved Kappel, Lolland kommune, Del 2 VVM-redegørelse, maj 2010 (juli 2009)
- [5] "Sammenfattende redegørelse vedrørende den offentlige høring omkring forslag til kommuneplantillæg med VVM for vindmøller ved Kappel på Lolland". Miljøcenter Roskilde 27. maj 2010.
- [6] Dong Energys partsindlæg modtaget via Energinet.dk den 5/3 2010. "Fællesoplysninger vedr. DONG Energi`s kommentering af anmeldelserne til værditabsordningen", DONG Energy 1/2 2010.
- [7] Regionplan 2005-2017, Storstrøms Amt
- [8] "Information om projekt for 7 forsøgsvindmøller ved Kappel". DONG Energy 3/8 2009 Udleveret i Kappel Forsamlingshus den 26/8 2010.
- [9] "Lavfrekvent støj fra store vindmøller" af Henrik Møller og Christian Sejer Pedersen, Sektion for Akustik, Aalborg Universitet, juni 2010.
- [10] "Støj fra Vindmøller" Faktablade P7. Danmarks Vindmølleforening, juni 2008.
- [11] "Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø", Orientering nr. 9, 1997, Miljøstyrelsen
- [12] Teknisk Notat af 1. marts 2010 "Vindmøllepark ved Kappel, kommentarer til indsigelse af 21. februar 2010", AV 1046/10. Delta.
- [13] Vindmøllepark ved Kappel, Lolland kommune, Del 1 Kommuneplantillæg med ikke teknisk resumé af VVM-redegørelsen, maj 2010
- [14] "Rapport fra regeringens planlægningsudvalg for vindmøller på land", februar 2007
- [15] "Rapport fra den tværministerielle arbejdsgruppe om forsøgsmøller på land". Energistyrelsen, februar 2007.
- [16] "Mulighed for placering af op til 9 store demonstrationsvindmøller ved Kappel, Rudbjerg Kommune", Forslag til tillæg nr. 8 til regionplan 2005-2017, Storstrøms Amt, August 2006.
- [17] "Cirkulære om planlægning for og landzonetilladelse til opstilling af vindmøller", Cirkulære nr. 9295 af 22. maj 2009. (Vindmøllecirkulæret)
- [18] Det nye projekt for forsøgsvindmøller ved Kappel. DONG Energy 25. marts 2009.
- [19] Vindmølleindustriens hørings svar af 16/3 2009 til revideret udkast til nyt vindmøllecirkulære og vejledning. http://www.windpower.org/download/177/090316_H%F8ringssvar_-_Vindm%F8llecirkul%E6re_og_vejledning.pdf
- [20] Spørgsmål nr. 152 stillet af Miljø- og Planlægningsudvalget den 25/5 2007.
- [21] http://www.lolland.dk/Erhverv/Klima_og_energi/KLOG_ENERGI_-_projekter/Vindenergi/International_Wind_Academy_Lolland.aspx

- [22] Vindinformation, nr. 36 sept. 2004 – udgivet af vindmølleindustrien.
- [23] Folketidende 30/6 2009 "Højt til vejrs - men helt uden elevator" .
- [24] Folketidende 29/3 2006 "Borgmester får initiativpris".
http://www.folketidende.dk/Nyheder_Vis_FraSoeg.asp?artikelID=271007&abonnement=True&soeg_efelt=kappel&omraade=internt&andor=AND&praecismatch=1&page=8&sorter=dato
- [25] 25.000 kroner var støtte til video om International Wind Academy Lolland. Nyheder, Lolland Kommune 9/12 2007.
<http://www.lolland.dk/Nyheder/Nyheder.aspx?M=News&PID=191&NewsID=424>
- [26] Link til byrådsmødet 13/9 2007: <mms://wms.hltv.dk/webcastarkiv/lbr20070913.wmv>
- [27] Link til Nyhederne på TV2-Øst den 6/6 2005: <http://www.tv2regionerne.dk/?id=243873&r=3>
- [28] http://www.blst.dk/NATUREN/Natura2000plan/Natura2000omraader/Fakta_om/Nyudpegede_havhabitater.htm
- [29] http://www.ft.dk/samling/20081/lovforslag/L153/som_fremsat.htm#dok
- [30] Pressemeddelelse udsendt af Lolland Kommune den 9/6 2010.
<http://www.lolland.dk/Nyheder/Nyheder.aspx?M=News&PID=191&NewsID=1777>
- [31] "Tiltrækning og fastholdelse af udenlandsk arbejdskraft i Lolland og Guldborgsund Kommuner", Newinsight, oktober 2008:
http://www.newinsight.dk/uploads/projectfiles/0253-08_udl-arbkraft.pdf
- [32] Opfølgning på strategi for klima- og energiindsatsen i Lolland Kommune primo november 2009. Lolland Kommune.
<http://polweb.nethotel.dk/Produkt/PolWeb/Sog/ShowFile.asp?p=lolland&ID=47150>
- [32] Miljørapport – til Miljøvurderling efter Lov om miljøvurdering af planer og programmer til Lokalplan 360-21 Forsøgsvindmøller ved Kappel, Lolland Kommune, juni 2010.
- [33] VVM-tilladelse af 27/5 2010.
- [34] Lokalplan 360-21 Forsøgsvindmøller ved Kappel. Lolland Kommune, juni 2010.
- [35] Miljørapport. Forsøgsvindmøller ved Kappel. Lolland Kommune, juni 2010.
- [36] "Sammenfattende redegørelse for Forslag til LP 360-21 Forsøgsvindmøller ved Kappel med tilhørende Miljørapport". Lolland Kommune, 1. juni 2010. Dok. nr. 5719777.

BILAG

- Bilag 1: Liste over medklagere.
- Bilag 2: Dong Enegy's hensigtserklæring af 24/11 2006, Avisomtalen den 28/11 2006 af Lolland Kommunes støtteerklæring, samt skrivelse fra Dong Energy til Skov og Naturstyrelsen af 28/11 2006 "Status for sagsbehandlingen på demonstrationsmølleprojektet.
- Bilag 3: Tom Larsens skrivelse af 16/1 2007.
- Bilag 4: Email fra DONG Energy v/Hans Lyhne Borg af 22/11 2006 til Storstrøms Amt v/Ebbe Møller Olesen vedr. tidsbegrænsning af møllerne og de afledte effekter.
- Bilag 5: "Ekspropriation af ejendom til forskning i vindmøller" Sagsfremstilling, Rudbjerg Byråd 14/12 2005
- Bilag 6: IWALs hjemmeside den 25/8 2010
- Bilag 7: Referat af møde med Tom Larsen den 12/6 2007.
- Bilag 8: Liste over møder, hvor Tom Larsen, Stig Vestergaard, Thomas Østergaard m.fl. har medvirket ved afgørelsen som inhabile.
- Bilag 9: Tom Larsen indlæg ved DANSK VINDKRAFTKONFERENCE 2007 "Danmark Som Vindkraftlaboratorium", 25.-27. april 2007.
- Bilag 10: Besvarelse af spørgsmål om vindmøller - punkt 258, Spørgetid - Lolland Byråd. Referat udarbejdet af Kappelgruppen.
- Bilag 11: Tom Larsen læserbrev i Folketidende den 25/11 2006. Læser brev som svar til Annie Melhede.
- Bilag 12: Stiftøvrighedens bemærkninger 5/2 2010.
- Bilag 13: Miljøcenter Roskildes afgørelse 10/2 2010.
- Bilag 14: Skrivelse af 3/2 2007 til Miljøministeriet. Udarbejdet af Miljøjurist Marianne Jacobi på vegne af borgere i Kappel.
- Bilag 15: Skrivelse af 29/11 2006. Miljøministeriets Call-in af forslag til regionplantillæg nr. 8.
- Bilag 16: Dokumentation for at støjgrænsen er overskredet ved Riddertoft. Støjberegning er ikke beregnet i det mest støjbelastede punkt, Riddertoft.
- Bilag 17: DONG Energys supplerende støjberegning af 5/11 2009 for 7 møller 5.0-8.0 MW.
- Bilag 18: Beskrivelse af bebyggelserne på Vesternæsområdet.
- Bilag 19: Bemærkninger fra Kåre Fog, biologisk konsulent. 25/9 2009.
- Bilag 20: Korrespondance mellem DONG Energy, Lolland Kommune og Miljøcenter Roskilde omkring Peter Hansens Botaniske Have. Korrespondancen indeholder en støjberegning af 2/3 2009, hvoraf det fremgår at der max. kan placeres 3 møller ved Kappel.

- Bilag 21: Delkonklusion fra undersøgelsen "Lavfrekvent støj fra store vindmøller" af Henrik Møller og Christian Sejer Pedersen, Sektion for Akustik, Aalborg Universitet, juni 2010.
- Bilag 22: Energinets juridiske fortolkning – lysafmækningsmaster. Mail af 9/9 2009.
- Bilag 23: Rammeområdet gjort større af hensyn til ekspropriation. Mailkorrespondance den 20.-25. maj 2009 mellem Lolland Kommune, Miljøcenter Roskilde, DONG Energy samt Johnny, fra Agraf.
- Bilag 24: DONG Energy ønsker tilsagn om ekspropriation 13/11 2008.
- Bilag 25: E-mail af 28/11 2008 fra DONG Energy til Lolland Kommune vedr. ekspropriation.